Sobota-Niedziela, 4-5 maja 1935 - Nr. 104 - Cena 15 gr
(Pismo wychodzi w dniu datowania)

Dzień Pomorski

12 stron
Rok VII

ORAZ WYDAWNICTWA: DZIEŃ BYDGOSKI - DZIEŃ GRUDZIĄDZKI - GAZETA GDAŃSKA - GAZETA MORSKA
DZIEŃ TCZEWSKI - DZIEŃ KUJAWSKI - GAZETA MOGILEŃSKA : — : — : — : — : —

Redakcja i Administracja: Toruń, ul. Bydgoska 56. — Telefony redakcyjne: 10-91 ogólny (czynny w dzień i w nocy), 10-92 sekretarz redakcji, 10-93 redaktor naczelny. Telefony administracyjne: 10-94 biuro administracji, 10-95 kierownik administracji, 17-48 filja miejska administracji.
Filja Administracji: Królowej Jadwigi nr. 12/14, wejście od ul. Małe Garbary nr. 2. — Konto czekowe P. K. O. 160-315.

Uroczyste obchody 3 Maja

Dzień 3 Maja obchodzono w całym kraju, a więc **i w naszej Dzielnicy,** w sposób wysoce uroczysty. Obchody te nabrały w tym roku tem większego wyrazu, że tradycyjne uczczenie wiekopomnego czynu obywatelskiego — Konstytucji 3 Maja, zbiegło się obecnie z **drugim niezwykle doniosłym aktem — wprowadzeniem w życie nowej Konstytucji kwietniowej.**

Poniżej podajemy krótkie relacje z obchodów 3-majowych w stolicy i na Pomorzu.

W WARSZAWIE.

Warszawa, 3. 5. (Pat). W dniu Święta Narodowego 3-go Maja stolica przybrała uroczysty wygląd. Gmachy państwowe i domy prywatne zostały udekorowane flagami o barwach narodowych. Rano w katedrze św. Jana odprawione zostało **uroczyste nabożeństwo,** celebrowane przez J. E. Ks. **Kardynała Kakowskiego** w asyście licznego duchowieństwa. Na nabożeństwo przybył **Pan Prezydent Rzeczypospolitej** w otoczeniu Domu Cywilnego i Wojskowego, obecni byli również **członkowie rządu in corpore** z premjerem Walerym **Sławkiem,** marszałkiem **Sejmu i Senatu, Korpus dyplomatyczny** z J. E. Ks. Nuncjuszem Apostolskim **Marmaggim** na czele, prezes Najwyższej Izby Kontroli gen. **Krzemieński,** wicemarszałkowie Sejmu i Senatu, pierwszy prezes Najwyższego Trybunału Administracyjnego dr. **Hełczyński,** podsekretarze stanu, generalicja, posłowie i senatorowie, attaches wojskowi państw obcych, przedstawiciele władz administracyjnych, przedstawiciele władz samorządowych itd.

Świątynię wypełniły tłumy publiczności. Po nabożeństwie odśpiewano hymn „Boże coś Polskę". Z okazji dzisiejszego Święta Narodowego zostały również odprawione uroczyste nabożeństwa w świątyniach innych wyznań.

W TORUNIU

Przebieg obchodu święta narodowego 3 Maja w Toruniu był bardzo poważny.

W dniu 2 maja. Już w czwartek od godz. 14 zaczęto dekorować miasto. Na gmachach publicznych i domach prywatnych wywieszono chorągwie o barwach państwowych. Wiele budynków przyozdobiono zielenią i portretami Prezydenta Rzplitej i Marszałka Piłsudskiego. Wyróżniało się estetyczne udekorowane festonami z zieleni, flagami i portretami gmachu poczty w Rynku Staromiejskim pięknie odbijając od poważnych omszałych murów ciemnego ratusza.

Na szybach prawie wszystkich okien w mieście naklejano nalepki TCL. „Dar Narodowy 3 Maja". Wieczorem niektóre gmachy były iluminowane. Między godz. 17 a 18,30 na Starym i Nowym Rynku koncertowały orkiestry 63 pp. i 8 baonu saperów.

W dniu 3 maja. W piątek o godz. 6 na wieży ratusza odegrano pobudkę i hejnał.

O godz. 10,15 **w kościele Najśw. M. P.** ks. proboszcz dr. Jank w asyście ks. prof. Główczewskiego i ks. Mikowskiego odprawił uroczystą mszę św., w czasie której ks. Grzechowski wygłosił podniosłe, a pełne doniosłych przesłanek kazanie. Szereg pieśni kościelnych wykonał chór im. św. Cecylji przy parafji Najśw. M. P., orkiestra zaś KPW pod batutą p. Wiśniewskiego odegrała artystycznie szereg utworów religijnych.

Na mszy św. obecni byli niemal in gremio przedstawiciele władz wojskowych i cywilnych z p. wicewojewodą pomorskim Mieczysławem Starzyńskim na czele, delegacje wszystkich toruńskich organizacyj i stowarzyszeń z pocztami sztandarowemi i tysiące wiernych, tak, że świątynia była przepełniona.

O godz. 16,30 na placu św. Katarzyny zebrały się delegacje wszystkich organizacyj, stowarzyszeń, cechów z pocztami sztandarowemi i orkiestrami 63 pp., Kolejowego Przysposobienia Wojskowego i Pocztowego Przysposobienia Wojskowego. Punktualnie o godz. 17 utworzono pochód, który przemaszerował zwykłą drogą na plac Teatralny. W pochodzie niesiono 11 transparentów z cytatami z nowej Konstytucji, i hasłami, propagującemi Pożyczkę Inwestycyjną.

Wspaniała manifestacja KPW odbyła się na placu Teatralnym.

Zebrane delegacje wzięły udział w akademji, zorganizowanej przed gmachem Dyrekcji Kolei Państw. przez Kol. Przysposobienie Wojskowe.

Celem jej było uczczenie Konstytucji 3 Maja i nowej Konstytucji oraz propaganda Pożyczki Inwestycyjnej. Akademję rozpoczął chór KPW. pod kierownictwem prof. Wieczorka poczem udział wzięły zespół kursu telegraficznego przy Dyrekcji Kolei i orkiestra KPW z Bydgoszczy pod batutą kap. Maks. Szulca. Piękne przemówienie o 3-majowej i nowej Konstytucji wygłosił kierownik sekretarjatu wiceprezesa Dyrekcji Kolei, p. **Janusz Strzelecki.**

Na zakończenie wiceprezes Dyrekcji Kolei **p. inż. Getler Girtler** wezwał wszystkich do propagowania Pożyczki Inwestycyjnej, przedstawiając jej znaczenie dla Państwa.

W GRUDZIĄDZU

Uroczystości 3 Maja obchodzono w Grudziądzu jak corocznie bardzo okazale. W przeddzień tj. dnia 2 maja odbyła się o godz. 10 **akademja dla szkół powszechnych,** zaś o godz. 16 dla szkół średnich w teatrze miejskim.

W dniu wczorajszym w kościele farnym odbyło się uroczyste nabożeństwo, na które przybyli przestawiciele władz, urzędów, delegacje wojskowe itd. W godz. popołudniowych odbyła się **akademja pocztowego PW.** w teatrze miejskim, zaś wieczorem **uroczyste przedstawienie** poprzedzone przemówieniem prof. **Piwowarczyka.** W związku z uroczystościami miasto było obficie udekorowane.

W GDYNI

Święto Konstytucji 3 Maja rozpoczęło się w Gdyni **uroczystym capstrzykiem** wieczornym, w którym wzięły udział organizacje przysposobienia wojskowego ze „Strzelcem" na czele oraz rezerwiści. Oddziały przemaszerowały przy dźwiękach orkiestry strzeleckiej z pochodniami przez miasto, poczem Komisarz Rządu przyjął raport od dowódcy całości, a orkiestra odegrała hymn narodowy.

Poranek 3 maja zastał całą Gdynię **udekorowaną, jak nigdy przedtem.** Biało-czerwone barwy spowiły całe miasto, łopocące chorągwiami, powiewające girlandami zieleni. U stóp Kamiennej Góry zebrały się oddziały marynarki i wojsk wybrzeża, niezliczone zastępy młodzieży w oddziałach PW., olbrzymie barwne grupy organizacyj i stowarzyszeń.

Uroczystą mszę św. przed ołtarzem polowym odprawił ks. **dziekan Turzyński** przy śpiewie chóru „Symfonja" i przy udziale wyróżniającej się swoją koncertową grą, orkiestry Przysposobienia Wojskowego. Po mszy świętej przemówienie wygłosił dyrektor Gimnazjum Orłowskiego dr. **Zegarski.**

O godz. 12,30 na ulicy 10 Lutego przed trybuną, na której zajęli miejsca Komisarz Rządu mgr. **Sokół,** zastępca d-cy floty d-ca obrony wybrzeża **kmdr. dypl. Frankowski,** ks. dziekan **Turzyński,** dyr. Urzędu Morskiego inż. **Łęgowski** i inni przedstawiciele władz, odbyła się wspaniała **defilada.**

Defilada była niejako rewją sił obronnych wybrzeża morskiego. Po oddziałach marynarki wojennej, po baterjach artylerji przeciwlotniczej, długo ciężkim masywnym sznurem ciągnęły olbrzymie machiny kompanji reflektorów, poczem następowały karne szeregi organizacyj PW. i b. wojskowych.

Dzielną postawą żołnierską wyróżniały się liczne oddziały „Strzelca" wysuwającego się ostatnio na czoło wszystkich organizacyj PW. na wybrzeżu. Świetnie prezentowali się rezerwiści, doskonale umundurowani, defilujący w wielkich jednolitych kompanjach. Za niemi nieprzerwanym szeregiem szły jak żołnierze wymusztrowane czwórki oddziałów Przysposobienia Wojskowego Kobiet, Orlęta, Harcerze.

Defilada trwała przeszło godzinę, dając wyraz temu, **że Gdynia nie śpi** i, że na straży jej obok dzielnych wojsk przeciwlotniczych, obok marynarki wojennej, stoi całe społeczeństwo, gotowe w każdej chwili stanąć w obronie skrawka wybrzeża polskiego starej ziemi kaszubskiej, na którą zwrócone są dzisiaj oczy całej Polski.

W GDAŃSKU

3 Maj! Wszystkiemi ulicami zdążają tłumy Polonji gdańskiej do kościoła św. Stanisława we Wrzeszczu na nabożeństwo, od którego rozpoczynają się uroczystości święta narodowego. Kościół nie może pomieścić wszystkich przybyłych. Na wszystkich twarzach widoczny jest wyraz radosnej powagi i skupienia.

Wnętrze kościoła przybrane barwami i emblematami narodowemi, przedstawia nadzwyczaj uroczysty wygląd.

Wkoło wielkiego ołtarza stoją poczty sztandarowe organizacyj polskich. Przed wielkim ołtarzem zasiedli na honorowych miejscach Komisarz Generalny RP. minister dr. **Kazimierz Papee, Wysoki Komisarz Ligi Narodów p. Lester,** przedstawiciel Senatu **senator Wierciński-Keiser** oraz **prezes Rady Portu Nederbragt.**

W prezbiterjum po stronie prawej zajmuje miejsce cały korpus dyplomatyczny w Gdańsku, po lewej wyżsi urzędnicy Komisarjatu R. P. i czołowi przedstawiciele społeczeństwa polskiego.

Po przybyciu pana ministra, który przechodzi szpalerem utworzonym przez pracowników kolejowych **ks. Komorowski** celebruje uroczystą mszę świętą z asystą.

Pienia kościelne wykonywał chór im. św. Cecylji przy kościele polskim we Wrzeszczu pod batutą p. **Tylewskiego.**

Utwory solowe odśpiewała pani **Szlemińska,** artystka opery warszawskiej oraz odegrał na wiolonczeli dyr. **Wiłkomirski.**

Z okazji polskiego święta narodowego 3 Maja udekorowano poszczególne gmachy w w Gdańsku jak główny dworzec kolejowy, b. dyrekcji kolejowej, Banku Brytyjsko-Polskiego i inne zielenią i chorągwiami.

Ludność polska na całym terenie Wolnego Miasta wywiesiła bardzo licznie chorągwie o barwach narodowych.

Pan Prezydent R. P. przyjedzie do Bydgoszczy

na zjazd Stow. Elektryków Polskich

W czwartek, dnia 2 maja 1935 r., p. Prezydent Rzeczypospolitej przyjął na **Zamku Warszawskim delegację, która zaprosiła p. Prezydenta na Zjazd i Wystawę Elektryków Polskich w Bydgoszczy** w dniu 30 maja 1935 r. Delegację tworzyli pp. prezes Stowarzyszenia Elektryków Polskich **inż. Obrąpalski, wiceprezes b. minister Kühn, sekretarz inż. Podoski oraz prezydent m. Bydgoszczy Leon Barciszewski.**

P. Prezydent Rzeczypospolitej przyrzekł łaskawie delegacji, że o ile czynności urzędowe mu nie przeszkodzą, **bardzo chętnie do Bydgoszczy przybędzie.**

Przychylna decyzja Senatu gdańskiego

w sprawie subskrypcji 3 proc. Pożyczki Inwestycyjnej w W. Mieście

Dnia 2 bm. prezydent Senatu W. M. Gdańska Greiser zakomunikował p. Komisarzowi Generalnemu R. P. w Gdańsku Ministrowi K. Papée, iż Senat W. Miasta po rozpatrzeniu sprawy nie podnosi zastrzeżeń przeciwko akcji subskrypcyjnej na terenie W. M. Gdańska, dotyczącej polskiej 3% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej.

Do P. T. Czytelników!

Numer dzisiejszy (na sobotę—niedzielę), jako ukazujący się w dniu poświątecznym, zmuszeni byliśmy z powodu trudności technicznych wydać w zmniejszonej objętości.

Cotygodniowe dodatki nasze „GŁOS LITERACKO-NAUKOWY" I „TYDZIEŃ W RADJO", ukazujące się stale **w numerach na sobotę—niedzielę, zmuszeni jesteśmy w związku z tem odłożyć do wtorku 7 b. m.**

Z tego też względu przesuwamy do następnej niedzieli stały nasz dział rozrywek umysłowych p. t. „POMYŚL I ZASTANÓW SIĘ".

Po dewaluacji guldena w Gdańsku

Gra w otwarte karty

„Dewaluacyjne" posiedzenie Sejmu gdańskiego

Dnia 2 maja po południu odbyło się trzecie posiedzenie Sejmu gdańskiego, zwołane przez marszałka Sejmu na żądanie Senatu. Na posiedzeniu tem, prezydent Senatu Greiser umotywował przed Sejmem decyzję Senatu w sprawie dewaluacji guldena.

Mowa prezydenta Greisera

Gdy w roku 1920 W. M. Gdańsk ukonstytuowane zostało jako samodzielny twór państwowy i według woli twórców Wersalskiego Traktatu Pokojowego uzyskało autonomję — mówił prezydent Greiser — autonomja ta została przez narzucone umowy z góry ścieśniona. Polityczny wygląd W. M. Gdańska nakreślony został przez rozmaite czynniki, na które rząd i ludność gdańska częściowo wogóle, a częściowo drobny tylko wpływ wywierały. Wolne Miasto nie uzyskało suwerenności komunikacyjnej, najgłówniejszej gospodarczej zasady każdej autonomji, jak również samodzielnego kierownictwa sprawami portowemi. Przedewszystkiem zaś odebrano Gdańskowi przez przymusowe włączenie do polskiego terenu celnego możliwość uprawiania samodzielnej polityki gospodarczej. Chociaż Gdańsk uzyskiwał w ubiegłych latach przez udział w dochodach celnych w wysokości około 7 proc. przeciętnie około 15 do 20 milj. guldenów rocznie, to obecnie klucz podziału dochodów celnych nie ma dla budżetu gdańskiego takiego poważnego znaczenia, ponieważ skutkiem nadzwyczaj silnego obniżenia się obrotów gospodarczych Polski z zagranicą, dochód z polskich ceł i temsamem także udział w nim Gdańska — znacznie się obniżył.

Gdy w końcu 1923 r. Gdańsk uratował się z inflacji przez wprowadzenie własnej waluty, spodziewano się wówczas, że tem samem rozpocznie się na długi okres świetny rozwój dla Gdańska. W nadziei tej zawiedziona została gospodarka Gdańska w roku 1925 przez spadek złotego. Gospodarka gdańska, która wówczas przez duże kredyty i pretensje towarowe wobec Polski ściślej złączona była z jej życiem gospodarczem jak dzisiaj, poniosła przez spadek złotego, którego kres położono dopiero w roku 1926, ogromne straty, które wynosiły około 30 milj. guldenów.

Jeżeli mimo tego w następnych latach zauważyć się dało pewne ożywienie gdańskiego życia gospodarczego, to było to tylko ożywienie pozorne, wywołane przez zaciągnięcie trech wielkich pożyczek zewnętrznych wartości przeszło 100 milj. guldenów gdańskich. Były to pożyczki zaciągnięte przez gminę miejską Gdańsk, Monopol Tytoniowy i Radę Portu, a za które oddano w zastaw wielką część własności miejskiej. Przez wpływające z tych pożyczek dewizy utrzymana być mogła waluta gdańska przez szereg lat z nadzwyczaj wysokiem pokryciem złota.

We wrześniu 1931 roku, gdy związany z guldenem gdańskim angielski funt szterlingów tracił na wartości, stanęła gospodarka gdańska przed nowym ciężkim problemem. Władze gdańskie i Bank Gdański uznały wówczas za stosowne nie osłabiać guldena, lecz odłączyć go od funta szterlingów i utrzymać na dotychczasowej bazie złota. Stało się to dlatego, aby już ciężko doświadczony Gdańsk uchronić przed nowemi wstrząsami gospodarczemi. Jednakże za utrzymanie tej zasady trzeba było płacić wysoką cenę we wzrastającem bezrobociu, które objęło 42.000 osób. Nawet wówczas, gdy po spadku funta szterlingów obniżono wartość całego szeregu mniejszych i większych walut zagranicznych, trzymał się Gdańsk zasady stabilizacji swojej waluty, a między innemi także dlatego, ponieważ waluta polska ustalona została od roku 1927 r. na nowej bazie złota. Jednakowoż coraz większe gromadziły się trudności, które stanęły Gdańskowi na przeszkodzie w prowadzeniu walki o byt, gdyż spadek tuzinów innych walut na całym świecie musiał wreszcie wykazać, że Gdańsk stanowi wyspę walutową, która w walce konkurencyjnej z zagranicznemi rynkami zbytu traci coraz więcej podstaw.

Mimo to, starał się narodowo - socjalistyczny senat utrzymać stabilizację starego guldena, przyczem jednak rozwiązać chciał, o ile możności, problemat bezrobocia zapomocą rozmaitych środków. Udało się w przeciągu 1 i pół roku obniżyć liczbę bezrobotnych z 42 tys. na 18 tys.

Zdaniem prezydenta Greisera w tej polityce gospodarczej popierała Gdańsk jedynie Rzesza niemiecka przez odbiór drogocennych produktów gdańskich, szczególnie produktów rolnych. Pomoc ta połączona była dla narodu niemieckiego z wielkiemi ofiarami.

Senat byłby, mimo ciężkiego gospodarczego położenia w kraju i zagranicą, starał się dalej o utrzymanie dotychczasowej gdańskiej waluty, **gdyby przeciwnicy ruchu narodowo - socjalistycznego nie wykorzystali sposobności przez rozszerzanie nieprawdziwych pogłosek i nie przypuścili ataku na Gdański Bank Emisyjny. Stan złota i dewiz Banku Gdańskiego narażony był w ostatnich tygodniach na najostrzejszą próbę.** Senat gdański nie pozwolił sobie wydrzeć z rąk decyzji i postanowił **z dniem 2 maja cofnąć przeprowadzone we wrześniu 1931 r. odłączenie się od funta szterlingów oraz ustalić wartość guldena gdańskiego, przy równoczesnem utrzymaniu stałej bazy złota, na 57,63 proc. dotychczasowej wartości.**

Krok ten stanowi gospodarczo środek rewolucyjny, mający na celu ograniczenie o ile możności importu towarów, jednocześnie wzmożenie eksportu. Przedewszystkiem chodzi o popieranie wywozu celem uzyskania potrzebnych dewiz. Celem zapobieżenia niepożądanym spekulacjom na rynku wewnętrznym, ustanowił Senat komisarza dla nadzoru cen, zniósł zakaz handlu niemieckiemi markami rejestracyjnemi i klauzulę złota na poszczególnych polach. Położenie pracującej ludności nie może doznać pogorszenia. Jeżeli ludność gdańska pomagać będzie w tem dziele i w zaufaniu do Senatu pozostanie karna, to Senat będzie mógł spełnić swoje zadanie. Kto w tych poważnych dniach nie będzie umiał działać z ogółem społeczeństwa, ten zdradza nietylko interesy gdańskie, lecz również swoje własne.

Wydane w ciągu nocy z 1 na 2 maja z natychmiastową ważnością i ogłoszone drogą rozporządzenia ustawy regulują nową sytuację. Władze senackie bezwzględnie występować będą tam, gdzieby korzyć osobista zatriumfować chciała nad korzyścią ogółu. Fakt ustanowienia komisarza, którego zadaniem będzie dozorowanie kształtowania cen, który to urząd objął senator von Wnuck, świadczy, że naprężenie i przeciwności będą bezwzględnie likwidowane.

Gdańsk przechodził w swojej długiej historji niejedne ciężkie dnie i lata. Ale mimo wszystkich trudności umiał spełnić swoją wielką misję na wschodzie(!) i utrzymać się w walce ze wszystkiemi nieprzyjaznemi elementami.

„Powzięliśmy — kończył prezydent Greiser — postanowienia te jako mężowie, którzy gotowi są przyjąć odpowiedzialność za nie przed ludnością i historją. Przekonani jesteśmy, że poważne te decyzje będą dalszym krokiem na drodze uzdrowienia stosunków. Zadaniem naszem jest kroczyć tą drogą. Zamierzamy zadanie to rozwiązać w silnej wierze w nasz niemiecki Gdańsk i wieczne Niemcy".

Frakcje domagają się rozwiązania Sejmu i rozpisania nowych wyborów

Po przemówieniu prezydenta Greisera rozpoczęła się dyskusja. Pierwszy zabrał głos **poseł frakcji socj. demokratycznej Wichmann.** Stwierdził on, że Senat już od dłuższego czasu nosił się z zamiarem zdewaluowania guldena, gdyż niesposób sobie wyobrazić, ażeby sprawa ta wyłoniła się i zdecydowana została w ciągu ostatnich 24 godzin. Senat, zdając sobie dokładnie sprawę z krytycznej sytuacji finansowej W. M. Gdańska, ukrywał prawdę przed ludnością i najpierw postarał się o przeprowadzenie wyborów do nowego Sejmu, oraz uzyskanie od tego Sejmu wotum zaufania, a dopiero, gdy to się już stało, ujawnił katastrofalny stan finansów W. Miasta. Dewaluacja guldena uderzy przedewszystkiem w biedniejsze sfery ludności, gdyż nie można sobie wyobrazić, ażeby nie nastąpiła zwyżka cen. Zwyżki tej Senat nie potrafi zahamować, wobec czego nadejdzie pogorszenie sytuacji materjalnej pracowników. Nie mając zaufania do tego rodzaju gospodarki i polityki gospodarczej, socjaliści domagają się rozwiązania Volkstagu i rozpisania nowych wyborów, w których społeczeństwo będzie się mogło wypowiedzieć, co myśli o rządach narodowo-socjalistycznych.

W dalszej dyskusji przeciwko polityce gospodarczej Senatu gdańskiego wypowiedzieli się: **poseł Stachnik w imieniu Centrum, poseł Weise (niem. nar.), poseł Plenikowski (komunista), oraz poseł Budzyński (Polak).**

Ostatni stwierdził, iż **chwila obecna dla W. M. Gdańska jest nadzwyczaj poważna i nie można jej lekko traktować. Czy decyzja Senatu wyda korzystne owoce, tego w tej chwili trudno przewidzieć. Nie można się spodziewać, ażeby przez dewaluację guldena dochody skarbu gdańskiego wzrosły, natomiast pewne jest, że wzrosną wydatki, bo wskutek zwyżki cen, jakiej należy się spodziewać, będą musiały być podwyższone pensje i wynagrodzenia za pracę. Nie ulega wątpliwości, że jeżeliby Senat zwrócił się obecnie do społeczeństwa o pokwitowanie mu gospodarki finansami W. Miasta, to napewno tego pokwitowania by nie otrzymał.**

Znamienne oświadczenie prezydenta Greisera

Po wyczerpaniu listy mówców, zabrał głos jeszcze raz prezydent Greiser, odpowiadając na pytania i twierdzenia, jakie padły w czasie dyskusji.

„Praca Senatu nie może się ograniczyć do granic Gdańska — kończył swe drugie przemówienie prezydent Greiser — lecz musi kroczyć drogą interesu całego narodu niemieckiego, gdyż i tu (w Gdańsku) chodzi o przyszłość narodu niemieckiego. Członkowie Senatu podejmując swą decyzję w sprawie dewaluacji guldena, działali nie jako Gdańszczanie, lecz jako Niemcy".

Zamykając posiedzenie marszałek v. Wnuck zawiadomił Sejm, iż został wyznaczony przez Senat na stanowisko komisarza cen.

Pięć rozporządzeń dewaluacyjnych Senatu gdańskiego

W związku z dewaluacją guldena Senat gdański wydał w dniu 2 maja br. 5 rozporządzeń, z natychmiastową mocą obowiązującą.

Pierwsze rozporządzenie ustala **relację guldena do złota w stosunku 1 kg złota równy jest 5.924,44 guld.** Poza tem rozporządzeniem tem **wycofane zostały z obiegu 25-guldenowe monety złote. Co do 5 i 2 guldenowych monet srebrnych rozporządzenie postanawia iż monety te nie mogą być wycofane z obiegu przed 30 września 1935 r.**

Rozporządzenie drugie ustala, że znajdujące się w obiegu **noty Banku Gdańskiego muszą mieć najmniej 30 procentowe pokrycie w złocie.**

Rozporządzenie trzecie **dotyczy kwestji zwyżki cen.** Mocą tego rozporządzenia **zwyżka cen artykułów i świadczeń wszelkiego rodzaju została zakazana, o ile ceny te odnoszą się do dostaw i świadczeń dla użytku wewnętrznego Wolnego Miasta.** W wyjątkowych wypadkach konieczności zwyżki decydować będzie Urząd Badania Cen. Zezwolenie na zwyżkę cen udzielane będzie z reguły na sprowadzane z zagranicy towary i surowce, jak i na takie artykuły i świadczenia, do których używane są artykuły lub surowce zagraniczne. Urząd Badania Cen może wydawać cenniki orjentacyjne i maksymalne na artykuły codziennego użytku. Urząd ten może badać kalkulację handlową przedsiębiorstw. Utrudnianie tego badania będzie karane karą porządkową do wysokości 1000 guld. Ostatnie paragrafy ustalają kary za niestosowanie się do postanowień rozporządzenia. Winni karani będą więzieniem i grzywną do 100.000 guld. oraz zamknięciem przedsiębiorstwa na przeciąg do 4 tygodni.

Według rozporządzenia czwartego, dla zabezpieczenia porządku i spokoju publicznego w związku z dewaluacją guldena, **Senat gdański może zarządzić czasowe zamknięcie lub ograniczenie czasu otwarcia sklepów.** Nie dotyczy to sklepów z żywnością, restauracyj, aptek, zakładów pogrzebowych i biur podróży. W czasie zarządzonego przez Senat zamknięcia przedsiębiorstwa, pracownicy muszą otrzymać normalną; należną im zapłatę. Przekroczenia karane będą więzieniem i grzywną do 100.000 guld.

Rozporządzenie piąte postanawia, że **dotychczasowe zarządzenia w sprawie ograniczenia zakupu niemieckich marek rejestracyjnych** (Registermark) **zostają zniesione.**

Nastrój ludności Gdańska

Zarządzenie przeciw zamykaniu sklepów

Społeczeństwo W. M. Gdańska dowiedziało się o dewaluacji guldena w dniu 2 bm. w godzinach rannych za pomocą rozplakatowanej po mieście odezwy Senatu. Wiadomość o dewaluacji guldena **wywarła przygnębiające wrażenie i konsternację,** gdyż olbrzymia większość mieszkańców W. M. Gdańska, opierając się na oświadczeniach członków Senatu, nie spodziewała się, iż finanse W. Miasta znajdują się w tak krytycznem położeniu.

W godzinach wieczornych dnia 2 bm. odbyły się **trzy wiece partji narodowo-socjalistycznej,** a mianowicie w Messehalle w Gdańsku, Sporthalle we Wrzeszczu, i w sali domu kuracyjnego w Sopotach. Na wiecach tych przemawiali **prezydent Senatu Greiser,** wiceprezydent Senatu **Huth,** senator **Beck,** oraz kierownik partji narodowo-socjalistycznej **A. Forster.** Wszyscy mówcy starali się usprawiedliwić konieczność dewaluacji guldena, przypisując winę katastrofalnego stanu finansów gdańskich... Żydom. Za wstępy na te wiece pobierano opłatę w wysokości guld. 0,50 i 0,20.

W dniu 3 maja na słupach Litwasa rozlepiono pierwsze zarządzenie Komisarza Cen von Wnucka. Według tego rozporządzenia **wszystkie sklepy muszą być otwarte.** Znajdujące się w sprzedaży artykuły mogą być sprzedawane tylko po cenie z dnia 30 kwietnia 1935 r. Na handel hurtowy konieczne jest zezwolenie Komisarza Cen. Znajdujące **się w magazynach hurtowni artykuły** w dniu 30 kwietnia br., mogą być sprzedawane jedynie po cenie, jaka obowiązywała w dniu 30 kwietnia. Wszelkie przekroczenia karane będą więzieniem lub grzywną do 100.000 guldenów.

Zarządzenie to spowodowane zostało tem, iż w dniu 2 maja br. właściciele niektórych sklepów zamknęli je nie mogąc zorjentować się w sytuacji.

Rozporządzenia dewaluacyjne zaczęły działać

Zamknięcie w areszcie ochronnym pastora i kupca

Onegdaj zamknięto w areszcie ochronnym **pastora ewangelickiej parafji św. Jana w Gdańsku Otona Eichela** za podburzanie ludności przeciw Senatowi, w związku z dewaluacją guldena.

Poza tem zamknięto w areszcie ochronnym **kupca Mendelsohna, współwłaściciela firmy „Mendelsohn i Tepler"** przy ul. Długiej 67 w Gdańsku, ponieważ **żądał od klientów zapłaty za zakupione towary w złotych,** a gdy temu odmówiono, domagał się **podwójnej ceny w guldenach.**

Nowy parytet monetarny guldena gdańskiego

Na zasadzie dewaluacji (Neubewertung) guldena gdańskiego, zostały zmienione kursy wszystkich dewiz. Parytet złoty (1 kg czystego złota = 5.924,44 guldeny) wynosi w stosunku do innych ustabilizowanych walut:

100 MR = 212.345 guld. gd.
100 zł = 100 guld. gd.
100 fr. szwajc. = 172 guld. gd.
100 fr. francuskich = 34,923 guld. gd.
100 guld. hol. = 358,31 guld. gd.
100 dol. — 522,65 guld. gd.

Zwyżka dyskonta Banku Gdańskiego

Bank Gdański podwyższył z ważnością od 2 maja r. b. stopę dyskontową z 4 na 6% a stopę lombardową z 5 na 7%.

(Dokończenie na stronie 4)

Scalenie podatku obrotowego

Dowiadujemy się, że ostatnio Ministerstwo Skarbu podjęło pracę w kierunku wprowadzenia w szerokim zakresie t. zw. scalenia podatku obrotowego, t. j. przekształcenia go na podatek pośredni, pobierany u wytwórcy danego artykułu. Świeżo ogłoszone rozporządzenie o scaleniu podatku od artykułów winnych, octu, drożdży, piwa i t. p. jest pierwszym przejawem tej akcji. W najbliższych miesiącach zostanie wprowadzone w życie scalenie podatku od artykułów papierniczo - piśmienniczych, wyrobów kolonjalnych, głównie zagranicznych.

Nadto Ministerstwo Skarbu podjęło studja nad scaleniem podatku od artykułów włókienniczych, angażując do tego specjalistów, którzy już rozpoczęli na miejscu w ośrodkach przemysłu włókienniczego badanie struktury produkcji i sprzedaży wyrobów włókienniczych.

W przededniu prac nad nową ordynacją wyborczą

Konstytucja Kwietniowa w art. 33 i 47 przewiduje nową ordynację wyborczą do ciał ustawodawczych. Konstytucja sama tej sprawy nie przesądza. Wyznacza Sejmowi i Senatowi ich zadania, ustala ich funkcjonowanie, ale sposób wyborów do tych ciał przekazuje oddzielnej ustawie.

„Ordynacja wyborcza do Sejmu — opiewa art. 33 nowej Konstytucji — ustali podział Państwa na okręgi wyborcze, określi liczbę posłów, unormuje postępowanie wyborcze...“

Jako naczelną wskazówkę natomiast tym, którzy będą opracowywali tę ordynację wyborczą, daje, że „Sejm składa się z posłów, wybranych w głosowaniu powszechnem, tajnem, równem i bezpośredniem“, że kadencja Sejmu trwa 5 lat, że wyborca musi mieć ukończonych 24 lat życia, a poseł conajmniej 30.

„Ordynacja wyborcza do Senatu — głosi art. 47 — określi liczbę senatorów oraz sposób ich powoływania, tudzież oznaczy kategorję osób, którym służyć będzie prawo wybierania i wybieralności“.

Zaś jako wskazanie dla przyszłych autorów ordynacji wyborczej nowa Konstytucja postanawia, że „Senat składa się z senatorów, powołanych w ⅓ przez Prezydenta Rzplitej, a w ⅔ w drodze wyborów“.

Następstwem więc wejścia w życie nowej Konstytucji musi być opracowanie nowego prawa wyborczego. A że kadencja obranego w r. 1930 Sejmu i Senatu w roku bieżącym kończy się — obowiązek stworzenia nowej ordynacji stał się kwestją aktualną, wymagającą ostatecznego załatwienia już w najbliższym czasie.

Stał się ten obowiązek tembardziej aktualny, iż społeczeństwo nasze już od dawna uświadamia sobie, że nietylko marcowa Konstytucja była hamulcem w rozwoju Państwa i wymagała koniecznie reformy, ale również i uchwalona na tle tej Konstytucji ordynacja wyborcza z 28 lipca 1922 wnosiła do naszego życia publicznego zarzewie tych fermentów i waśni, które tak tragiczne rozmiary przybrały na gruncie parlamentarnym przez pierwsze dziesięciolecie wolnej Polski.

To też, jeśli obecnie mamy uniknąć tych błędów i niedomagań, jakie ordynacja ta zawierała, trzeba ordynację z lipca 1922 poddać krytycznemu rozpatrzeniu.

Zanim to jednak uczynimy, musimy przypomnieć w najogólniejszych zarysach historję powstania prawa wyborczego u nas, uprzytomnić sobie, skąd się wzięła i z jakiego ducha wyłoniła się ta ordynacja, którą obecnie zamierzamy przereformować w duchu potrzeb Państwa i w duchu tych doświadczeń, jakie poczyniliśmy z koncepcją przedstawicielstwa parlamentarnego w wolnej Polsce.

Państwo polskie powstało w chwili, gdy proces demokratyzacji prawa wyborczego — ciągnący się przez całe XIX stulecie i dwa pierwsze dziesiątki lat XX-go wieku — był już ukończony. Nic tedy dziwnego, że od początku prac nad ordynacją wyborczą panowała względna jednomyślność co do oparcia tej ordynacji na szerokich podstawach demokratycznych.

A więc komisja sejmowo-konstytucyjna, powołana w r. 1917 przez Radę Stanu jeszcze podczas okupacji niemiecko-austrjackiej, uchwaliła, że ordynacja wyborcza powinna być oparta na zasadach 5-przymiotnikowego głosowania. Nie przyznała to komisja prawa wyborczego kobietom, a cenzus wieku ustaliła: dla czynnego prawa wyborczego — 25 lat, dla biernego — 30.

Pierwsza obowiązująca ordynacja wyborcza z 28 listopada 1918 różni się tem, że przyznaje prawo wyborcze kobietom, zniża granice wieku wyborców do lat 21 i opiera się na systemie list.

Zasady ordynacji z 1918 r. weszły do Konstytucji marcowej z tą jedynie zmianą, że cenzus wieku dla biernego prawa wyborczego podniesiony został do lat 25.

Na podstawie wskazań, zawartych w marcowej Konstytucji, oparta została obowiązująca obecnie ordynacja wyborcza z dnia 28 lipca 1922 — i na jej podstawie wybrane zostały trzy z rzędu Sejmy i Senaty: w r. 1922, 1928 i 1930.

W ciągu tych trzech kadencyj jednak naszych ciał ustawodawczych ewolucja prawa wyborczego na świecie poszła bardzo daleko w kierunkach wręcz krańcowych. Sowiety, Włochy, Niemcy, Hiszpanja, Austrja i szereg innych państw zrealizował prawo wyborcze w formach bardzo dalekich od tych, które przyświecały twórcom idei parlamentarnej XIX wieku. „Kryzys parlamentarny“ stał się przedmiotem obszernej debaty na świecie. Gdy w ciągu XIX-go stulecia celem głównym było zapewnienie jak najszerszym rzeszom kartki wyborczej i uczynienie z parlamentu instrumentu walki między partjami politycznemi — to wysuwa się po wojnie coraz bardziej koncepcja stworzenia z parlamentu organu, zdolnego do sprawnego wykonywania określonych funkcyj państwowych. A przesłanką takiego przeobrażenia zadań parlamentu stało się: zapewnienie silnej i zdyscyplinowanej większości i przesunięcie punktu ciężkości władzy z przedstawicielstwa partyjno-politycznego na Głowę Państwa, ścisłe rozgraniczenie kompetencyj naczelnych organów państwowych i zapewnienie ciągłości działania rządu.

Ewolucja ta, którą spostrzegamy na całym świecie, musi być wzięta w rachubę również i u nas, w chwili, gdy przystępujemy do ustalenia nowego prawa wyborczego. W świetle tych przemian, jakie się dokonały zarówno w strukturze politycznej, społecznej i gospodarczej Państwa — wiele norm prawnych, zawartych w ordynacji z 28 lipca 1922, stanowi już dziś przeżytek, wiele z nich ponadto jest wręcz szkodliwych, bo swego czasu wprowadzonych do ordynacji z tego samego owczego pędu do naśladownictwa obcych wzorów, który przecież tak ujemnie odbił się również i na całej Konstytucji z 17 marca 1921 r.

Rzemiosło a Pożyczka Inwestycyjna

Normy subskrypcyjne

Współpraca i obywatelskie poczucie obowiązku, poczucie łączności z poczynaniami narodowemi, nie są obce naszemu mieszczaństwu, którego trzon stanowi warstwa rzemieślnicza. Wysoko rozwinięty patrjotyzm tej warstwy, skupiającej się koło cechowych sztandarów, pod któremi niejednokrotnie, i nietylko za czasów Kilińskiego, walczyło rzemiosło o zachowanie polskości, sprawia, że nie pozostaje ono nigdy w tyle, gdy chodzi o wypełnienie obowiązków obywatelskich i współudział w rozbudowie gospodarczej kraju.

Obecnie na korzyść warstwy rzemieślniczej zapisać należy obywatelskie ustosunkowanie się do apelu Państwa w sprawie zebrania drogą Pożyczki Inwestycyjnej funduszów na cele walki z najdotkliwszą klęską społeczną — bezrobociem.

Związek Izb Rzemieślniczych nietylko wezwał ogół rzemiosła do podpisywania pożyczki, ale ustalił również normy subskrypcyjne. Warsztaty większe, wykupujące świadectwa 6-tej kategorji, subskrybować mają Pożyczkę Inwestycyjną conajmniej w wysokości 300 zł.; warsztaty średniej wielkości, zaliczone do 7-ej kategorji — po 200 zł.; warsztaty małe, a więc 8-ej kategorji — po 100 zł., przyczem właściciele tych warsztatów, o ile stan materjalny nie pozwoli im na samodzielne subskrybowanie, mogą łączyć się w kilku dla podpisania wspólnej jednej 100-złotowej obligacji Pożyczki Inwestycyjnej. Natomiast rzemieślnicy, posiadający obok warsztatów również sklepy, a więc wykupujący świadectwa handlowe, subskrybować powinni Pożyczkę według norm ustalonych przez Radę Naczelną Kupiectwa Polskiego.

Subskrypcja Pożyczki dla rzemieślników ułatwiona została dzięki porozumieniu się Związku Izb Rzemieślniczych z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Izba Rzemieślnicza w Warszawie zorganizowała w swem biurze placówkę dla przyjmowania zgłoszeń subskrypcyjnych od rzemieślników. Stanowi to dla właścicieli warsztatów poważne udogodnienie, tembardziej, że Izba Rzemieślnicza przyjmuje zgłoszenia te codziennie aż do ukończenia subskrypcji od godz. 9 do godz. 14-tej, oraz wieczorem od 7-ej do 9-tej, a to celem umożliwienia rzemieślnikom załatwienia formalności subskrypcyjnych nawet po zamknięciu warsztatów.

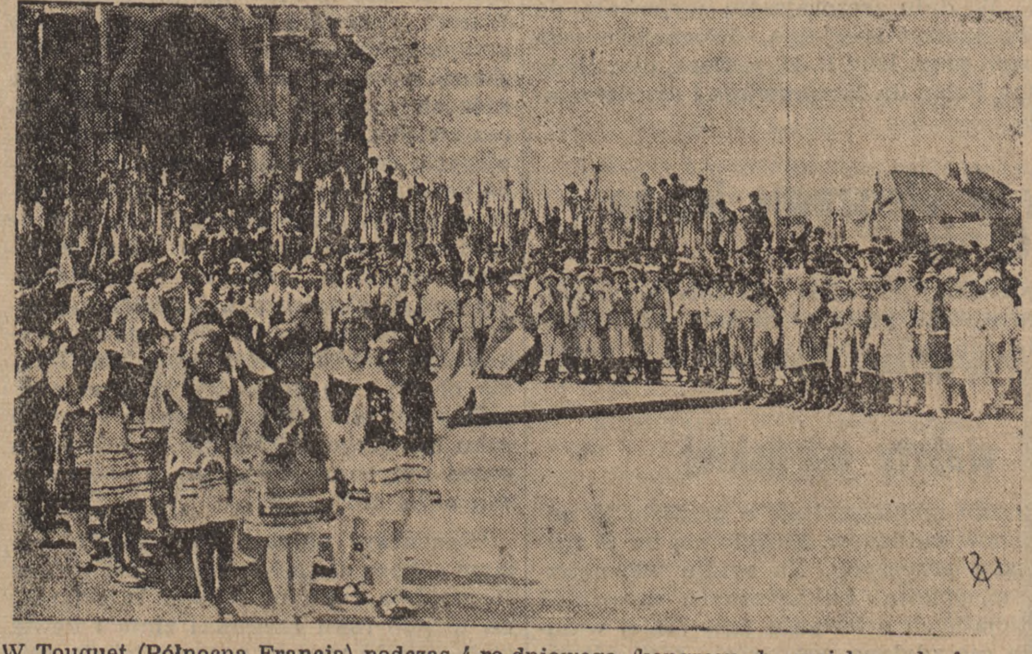
Zdaje się nie ulegać najmniejszej wątpliwości, że rzemiosło, które ma tak szczytne tradycje w pracy i w ustosunkowaniu się do nakazów obywatelskich, wypełni i obecnie swój obowiązek społeczny, biorąc gremjalnie udział w subskrypcji Pożyczki Inwestycyjnej, której termin zbliża się ku końcowi.

Oczekiwać tego należy tembardziej, że wzięcie udziału w subskrypcji Pożyczki wiąże się ściśle z własnym dobrze zrozumianym interesem rzemiosła. Inwestycje wszelkiego rodzaju, stwarzając nowe dobra narodowe, dają nietylko pracę rzeszom bezrobotnych, ale i ożywiają gałęzie pracy rzemieślniczej, bez której w żadnej dziedzinie obejść się nie można.

Wiadomo również, że zbyt na artykuły rzemieślnicze zwiększa się proporcjonalnie do siły kupna warstw pracujących. Zapotrzebowanie pomocy specjalistów rzemieślników wzrasta wraz ze zwiększającym się zbytem wyrobów przemysłowych. Wzrost więc zatrudnienia licznych warsztatów rzemieślniczych uzależniony jest w wysokim stopniu od ożywienia ruchu gospodarczego w kraju.

To ożywienie gospodarcze przyniosą właśnie roboty inwestycyjne, finansowane z funduszów Pożyczki Inwestycyjnej. Zakup obligacyj tej Pożyczki tembardziej jest korzystny dla rzemieślników, że obok stałego oprocentowania i możności wygrania wysokich premij — obligacje te przyjmowane będą jako kaucje i wadja przy składaniu ofert i wykonywaniu dostaw rządowych i komunalnych.

Popisy dzieci polskich we Francji

W Touquet (Północna Francja) podczas 4-ro dniowego kongresu b. wojskowych francuskich, angielskich, włoskich, belgijskich, rumuńskich, jugosłowiańskich itp. reprezentowanych przez 1500 delegatów, Fede-racja P. Z. O. O. we Francji zorganizowała z okazji Święta Młodzieży występy śpiewacze i taneczne 200 dzieci polskich w strojach narodowych. **Na zdjeciu — uroczysty wymarsz dzieci polskich z magistratu w Touquet.**

Sport i Kultura Fizyczna

Nr. 18 — Nasz tygodniowy Dodatek Sportowy — Rok VI

Narodowy bieg naprzełaj w Toruniu wielką manifestacją sportową

W dniu 3 maja Miejski Komitet Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego w Toruniu zorganizował na boisku miejskiem wielkie zawody lekkoatletyczne, w ramach których odbył się narodowy bieg naprzełaj na dystansie 5 i 7 km, organizowany równocześnie w całej Polsce i przy współudziale Polskiego Radja, przez które transmitowany był na wszystkie rozgłośnie Polski moment startu. Polskie Radjo ku zadowoleniu szerokich mas sportowców coraz aktywniej współdziała w rozmaitych imprezach sportowych, z czego niewątpliwie największe korzyści osiąga głęboka prowincja, oddalona od większych ośrodków sportowych. Dzięki Polskiemu Radju byliśmy świadkami wielkiej manifestacji sportowej całej Polski, a równocześnie zorjentowani, dzięki dobrze pomyślanej transmisji o pracy we wszystkich okręgach lekkoatletycznych całej Polski.

Zawody w Toruniu poprzedziła defilada zawodników w imponującej liczbie przeszło 200 zawodników. Mimo zimna, publiczności było dużo, między innemi przebieg zawodów z trybuny pilnie śledził prezydent miasta p. Bolt.

Same zawody rozpoczęto przedbiegami panów na 100 m, z których do finału zakwalifikowali się:

1) Polcyn, K. P. W., 2) Knieć, H. K. S., 3) Kurtz, Sokół I, 4) Kaczmarowski, Gryf, 5) Kiędzierski, Szk. Pod. Art., 6) Grubiński, Sokół III.

W biegu na 200 m do finałów weszli:

1) Majewski, 2) Marciszewski, 3) Kurtz, 4) Wójcik.

W biegu rozstawnym pierwsze miejsce z czasem 50 sek. zdobył wyrównawczy zespół Szk. Pod. Art. przed Sokołem i K. P. W. Na czwartem miejscu uplasował się zespół Szkoły Pomiarów Artylerji, biegnący poza konkursem.

W jedynej rozegranej konkurencji pań, w biegu na 60 m pierwsze miejsce zajęła Narzyńska A. Gryf w czasie 9.1, przed Kauzówną Sokół, Bolszewiczanką i Czobową K. P. W. Pomorzanin.

W narodowym biegu naprzełaj na przestrzeni 5 km stanęła na starcie imponująca liczba 162 zawodników. Start odbył się na znak dany przez Polskie Radjo równocześnie na wszystkie Rozgłośnie Polskie. Z boiska miejskiego okrężnie przez Bydgoskie Przedmieście i zpowrotem na boisko miejskie, gdzie była meta. Zwyciężył w dobrym czasie 15.32 m. bombardjer Szyperski z 8 pac. Drugi sap. Kordysz 8 baonu sap., trzeci Grubalski 8 prac.

W biegu na 7 km do mety przybył jako pierwszy w czasie 23 m. 24 sek. Wiśniewski K. S. Rybitwa Gdańsk w dobrej formie zwyciężając bezapelacyjnie swych rywali, z których najbliższego pozostawił o 500 m wtyle. Na drugiem miejscu przybył Poliński, Sokół Toruń I. Trzeci Świtalski również z Sokoła toruńskiego. W biegu tym startowało 6 gdańszczan.

Organizacja zawodów szwankowała. Reszty konkurencyj nie ukończono i przełożono na dnie 11 i 12 maja roku bieżącego.

Rekordowa liczba biletów wstępu na mecz Niemcy — Hiszpanja

Berlin, 3. 5. (PAT.) Dnia 12 bm. odbędzie się w Kolonji sensacyjny mecz piłkarski **Niemcy—Hiszpanja.** Na mecz ten dotychczas **sprzedano zgórą 71.000 biletów wstępu.**

Jest to niemiecki **rekord frekwencji publiczności** na meczu piłkarskim. Warto zaznaczyć, że liczba zgłoszeń na wspomniany mecz **przekracza znacznie 240 tysięcy.**

Mecz lekkoatletyczny pań w Poznaniu

Poznań 3. 5. (PAT). W piątek w Poznaniu odbył się międzymiastowy mecz lekkoatletyczny pań **Poznań — Łódź.** Mecz zakończył się **zwycięstwem Poznania 63:59 p.** Zawodniczki poznańskie wykazały **lepsze wyniki w biegach,** natomiast zawodniczki łódzkie przewyższały swoje koleżanki w **rzutach.**

Piłka nożna

RUCH POKONAŁ ŚLĄSK 5:0

Katowice 3. 5. (PAT) Sensacyjne derby śląskie rozpoczęły się meczem piłki nożnej **Ruch — Śląsk w Świętochłowicach.** Zawodom przyglądało się **przeszło 12.000 widzów.** Zwycięstwo odniósł zdecydowanie **Ruch 5:0.**

Mecz stał na bardzo wysokim poziomie. W 21 minucie pierwszej połowy gry został **kontuzjowany bramkarz Śląska.** Wypadek ten tak zdeprymował drużynę śląską, że później nie **potrafiła się skutecznie przeciwstawić** atakom mistrza Polski. 3 bramki dla Ruchu zdobył **Wilimowski,** dwie **Włodarz.** Sędziował p. Kochanek z Krakowa.

GARBARNIA — ŁKS 1:0

Kraków 3. 5. (PAT). W piątek rozegrano w Krakowie mecz między **Garbarnią a ŁKS.** Zwyciężyła **drużyna krakowska 1:0 (1:0).** Przez cały czas gry zaznacza się przewaga gospodarzy, dla których w 10 minucie **Riesner** strzelił jedyną bramkę dnia. Publiczności 3.000. Sędziował p. Posner z Bielska.

K. P. W. — ASTORJA (Toruń) 4:2 (2:1).

W meczu o mistrzostwo klasy „C“ w Toruniu zwyciężyła pewnie i zasłużenie górująca nad przeciwnikiem drużyna K. P. W.

Po dewaluacji guldena w Gdańsku

(Ciąg dalszy ze str. 2-giej).

Przywrócenie równości opłat portowych w Gdańsku z opłatami portu gdyńskiego

Rada Portu i Dróg Wodnych w Gdańsku zwaloryzowała, z ważnością od 2 maja b. r., obowiązujące dotychczas stawki opłat, podwyższając je w tym samym stosunku, w jakim został ustawowo zdewaluowany gulden gdański.

W ten sposób stawki te, zgodnie z umowami polsko-gdańskiemi, zostały znów zrównane z opłatami pobieranemi w porcie gdyńskim.

Odnośny orędownik Rady Portu — jak się dowiadujemy — ukaże się w dniu 4 b. m.

Gdynia wobec dewaluacji guldena gdańskiego

W ub. czwartek odbyło się w Izbie Przemysłowo-Handlowej w Gdyni pod przewodnictwem prezesa Tora zebranie przedstawicieli sfer gospodarczych oraz Rady Interesantów Portu, dla rozważenia sytuacji, jaka powstała w związku z dewaluacją guldena gdańskiego. W wyniku obrad postanowiono zwrócić się do władz w Warszawie z przedstawieniem wytworzonego położenia.

W dniu wczorajszym wyjechała do Warszawy specjalna delegacja w osobach prez. Izby P.-H. p. **Tora,** dyr. Rady Int. Portu dr. **Kasprowicza i dyr. Rummla.**

Gulden gdański notowany w Warszawie już po nowym kursie

Na sobotniem zebraniu Giełdy Pieniężnej w Warszawie dewiza na Gdańsk notowana była po kursie 100 wobec 172,85.

Jak wiadomo nowy parytet waluty gdańskiej jest niższy od dotychczasowego o 42,37 procent. Innemi słowy, gulden gdański zrównany został w wartości ze złotym.

Przyczyny dewaluacji waluty gdańskiej

W warszawskich sferach giełdowych duże wrażenie wywołał fakt dewaluacji guldena gdańskiego. Główną przyczyną załamania się waluty gdańskiej jest pogorszenie się sytuacji walutowej gdańskiej instytucji emisyjnej. Z ostatnio ogłoszonego bilansu Bank von Danzig wynika, że w okresie od końca sierpnia roku ubiegłego do połowy stycznia roku bieżącego, łączny zapas złota i dewiz Banku zmniejszył się o przeszło 15 miljonów guldenów. Złożyły się na to rozmaite przyczyny. Na rynku wewnętrznym, pomimo kilkakrotnych zapewnień oficjalnych o trwaniu przy stałej walucie nie zdołano przywrócić zaufania do niej i ucieczka od guldena do innych walut złotych trwała nadal; równocześnie ustał normalny przypływ dewiz za eksport do Niemiec wskutek zaostrzenia ostatnio przez Rzeszę ograniczeń dewizowych. Sumę zamrożonych wierzytelności gdańskich w Niemczech oceniają na około 15 miljonów guldenów, przyczem głównie nie wpłynęły należności rolników gdańskich za dostarczone do Niemiec produkty. Ponadto na pogorszenie sytuacji wpłynęło wycofywanie przez oddziały banków niemieckich w Gdańsku kredytów udzielonych firmom gdańskim i przekazywanie przez te oddziały większych sum do swych central.

Suma wykorzystanych kredytów w Bank von Danzig wzrosła w omawianym okresie o 1,6 miljn. guldenów. Wzrost portfelu wekslowego należy przypisać większemu wykorzystaniu dyskonta przez instytucje finansowe, w których wystąpił odpływ wkładów, oraz zwiększeniu się portfelu weksli rolniczych, co pozostaje w związku z pewną pomocą jaką Bank von Danzig udziela rolnikom, posiadającym zamrożone należności za eksport do Niemiec. Ustało natomiast zupełnie dyskontowanie weksli skarbowych i udzielanie pożyczek lombardowych pod zastaw weksli. Obieg banknotów Bank von Danzig obniżył się pomiędzy końcem sierpnia roku ubiegłego, a połową stycznia roku bieżącego o 6,3 miljn. guldenów, a suma natychmiast płatnych zobowiązań o 7,2 miljn. guld.

Zaznaczyć należy, że najniższy poziom zapasu złota i dewiz przypadł dnia 15 grudnia roku ubiegłego. W bilansie na ultimo roku rachunki złota i dewiz wykazywały wzrost, poczem jak to wykazuje bilans 15 stycznia rb. nastąpił spadek rezerw kruszcowo - dewizowych.

Zapisy do Państwowej Szkoły Morskiej w Gdyni

W roku bieżącym Państwowa Szkoła Morska przyjmuje zapisy **do dnia 15 lipca.** Wobec ograniczonej ilości wolnych miejsc, kandydaci będą poddani **egzaminowi konkursowemu.**

Podania o przyjęcie do Szkoły należy nadsyłać do sekretarjatu. Oględziny lekarskie odbędą się **dnia 23 lipca o godz. 9** w gmachu Państwowej Szkoły Morskiej i bezpośrednio po ich ukończeniu egzaminy konkursowe z **matematyki, fizyki i języka polskiego.**

O szczegółowe informacje należy zwracać się do Dyrekcji Szkoły i zapytania kierować do Gdyni, ul. Morska 83.

Tragiczny koniec zabawy młodzieży hitlerowskiej w Gdańsku

Śmierć dwóch chłopców pod kołami wozów

W środę chłopcy, należący do organizacji młodzieży hitlerowskiej pod przewodnictwem 34-letniego Alfreda Stoltza w Nowym Porcie na ulicy Oliwskiej urządzili wyścigi wozami. Wypożyczyli oni w tym celu wozy ciężarowe, — następnie pewna ilość chłopców ciągnęła, a pozostali popychali. **Podczas wyścigów kilku chłopców potknąwszy się o kamienie uliczne upadło, co spowodowało straszną katastrofę. Alfredowi Drulli liczącemu lat 11 przeszło tylne koło jednego z wozów przez głowę, wskutek czego czaszka została zmiażdżona, co spowodowało natychmiastową jego śmierć**

Drugi chłopiec Brunon Retzlaff, lat 11 został również przejechany i odniósł tak niebezpieczne rany, że zmarł po przewiezieniu do lecznicy miejskiej.

Poza tem odnieśli uczniowie szkolni **Hans Wolf, Ernest Palm, Paweł Gdanietz i Karol Panquitt lżejsze obrażenia ciała.**

Policja śledcza zabezpieczyła zwłoki chłopców i wszczęła dochodzenia celem wyjaśnienia **tragicznych skutków zabawy.**

Wspaniałe zwycięstwo BBWR

w wyborach do Rady Powiatowej powiatu świeckiego

Na 32 radnych — 30 członków BBWR

We wtorek, 30 kwietnia br. odbyły się w powiecie świeckim wybory do Rady Powiatowej. Przebieg wyborów był nader spokojny a wynik — świadczy o wielkiem zwycięstwie Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem. Na 32 radnych weszło 30 z list B. B., 1 — sympatyk B. B. i 1 — „narodowiec".

Skład osobowy nowej Rady przedstawia się: z gminy Świecie miasto pp. burmistrz Kowalski i kupiec Jakób Piotrowski; z Świecia wsi pp. Figalski z Przechowa i Grajewski z Wiąga; z gminy Pruszcz pp.: Dyonizy Suwalski i Antoni Kobuchowski; z Świekatowa pp.: Mikołaj Kulczyk z Suchej i Alojzy Wojtalewicz z Świekatową; z Lipinek: nadleśniczy Bronisław Filipowski i Dominik Suwalski; Bukówiec pp.: Władysław Kołodziejski i Jan Kruczyński; Jeżewo pp.: Koczorowski z Taszewskiego Pola i Sapleta z Piskarek; Grupa pp.: Feliks Kikulski i Bronisław Marcinkowski; Serock pp.: Jan Winiarski i Bronisław Niemczewski; Nowemiasto pp. burmistrz Kuchczyński i Czesław Gawrych; Lniano pp.: Konstanty Januszewski i Jan Gołąb; Osie pp.: Franciszek Milewski z Łążka i Ignacy Janiak z Osia; Gruczno pp.: Mieczysław Gołębiewski z Małociechowa i Teodor Kołaszka; Warlubie pp.: Józef Czajkowski i Aleksander Urbański; Drzycim pp.: Stanisław Kufel i Józef Gaca.

Wybory do tczewskiego Wydz. Powiatowego

Zgłoszono jedną tylko listę — Endecia wykreślona z życia

Dn. 20 ub. m. o g. 11 odbyły się wybory do Wydziału Powiatowego w Tczewie. W myśl nowej ordynacji wyborczej, Wydział Powiatowy wybierała Rada Powiatowa, oraz stary Wydział Powiatowy.

Punktualnie o godz. 11 przewodniczący — Starosta Powiatowy otworzył zebranie wyborcze, powołując do komisji jako asesorów p. płk. **Mielżyńskiego,** oraz p. **Szarmachównę.** Po stwierdzeniu obecności zebranych, a byli zebrani wszyscy, t. j. 27 radnych i 5 członków starego Wydziału, oraz po odczytaniu przez sekretarza regulaminu wyborczego, przewodniczący wezwał wyborców do zgłoszenia list kandydatów. Zgłoszono tylko 1 listę, wobec czego przewodniczący oświadczył, że jako członkowie Wydziału zostali wybrani:: **Radzymiński Cezary** (prezes Pow. Tow. Roln., członek Prezydjum Rady Powiatowej BBWR); **Dr. Zwierzański Jan** (prezes Federacji Polskich Zw. Obrońców Ojczyzny, wiceprezes Rady Powiatowej BBWR); **Lubomski Wacław** (kierownik Sekretarjatu Rady Powiatowej BBWR, redaktor „Dnia Tczewskiego", wiceprezes Pow. Tow. Roln., wiceprezes Związku Osadników); **Szczygielski Andrzej** (radca Pom. Izby Rzemieślniczej, członek Rady Pow BBWR); **Płócieniak Czesław** (radca Pom. Izby Rolniczej, **bezpartyjny**); **Błażek Franciszek** (działacz gospodarczo-samorządowy, rolnik, **bezpartyjny**).

Po ogłoszeniu wyniku wyborów, przewodniczący — Starosta Powiatowy wyraził podziękowanie dotychczasowemu Wydziałowi Powiatowemu za pracę podkreślając w swem krótkiem przemówieniu, że dotychczasowy Wydział Powiatowy pracował rzetelnie i uczciwie, a w pracy swojej bez względu na zabarwienia polityczne członków był zawsze rzeczowy i objektywny, przyczem p. Starosta uwypuklił wielkie wysiłki dotychczasowego Wydziału nad ulżeniem doli rolników. Kończąc swe przemówienie, wezwał przewodniczący nowy Wydział Powiatowy również do rzeczowej wydajnej i objektywnej pracy na rzecz powiatu, nadmieniając, że tylko w pracach organizacyj i związków gospodarczych leży przyszłość i potęga Państwa naszego.

Zebranie wyborcze było nacechowane wielką powagą i spokojem. Jakże bardzo różniło się od pierwszego zebrania starej Rady Powiatowej, gdzie rej usiłowali wodzić demagodzy partyjni. P poseł Matłosz starał się usilnie o dostanie się do Wydziału Powiatowego. Jednakże wysiłki p. posła spełzły na niczem, brak bowiem było chętnych do głosowania, a właściwie do dania swego podpisu na liście p. posła.

Wybory do Wydziału Powiatowego wykreśliły definitywnie partję endecką z życia gospodarczego powiatu tczewskiego. Słabość ich była tak uderzająca, że nie byli w możności wystawić nawet własnej listy, gdyż brakowało im paru podpisów. Komentując ten fakt, jako zdrowy objaw otrzeźwienia społeczeństwa i pozbycia się „patentowanych" patrjotów, życzymy jak najowocniejszej pracy nowemu Wydziałowi dla dobra powiatu i Ojczyzny.

Odkrycie cennego grobowca przedhistorycznego na Kaszubach

W Wąglikowicach na Kaszubach podczas orki na polu wyorano wielki grobowiec przedhistoryczny. W znalezisku odkryto 8 ozdobnych w ornamenty, sztuczne urn, otoczonych głazami ciosanemi. Wstępne badania ustaliły, że ma się do czynienia z grobowcem z okresu halsztackiego. Władze zarządziły zabezpieczenie znaleziska, aż do czasu przybycia komisji konserwacyjnej.

26 maja w Toruniu

nastąpi start do krajowych zawodów balonowych o puhar płk. Wańkowicza

Na posiedzeniu komisji sportowej Aeroklubu Rzeczypospolitej — która urządza **krajowe zawody balonów wolnych o puhar płk. Aleksandra Wańkowicza** w Toruniu — postanowiono, że **start do zawodów odbędzie się w niedzielę, dnia 26 maja.** Dzień ten będzie zatem **świętem sportu balonowego w Polsce,** dla nas tem radośniejszem, że ściśle związanem **z Toruniem,** który będąc kolebką polskich wojsk balonowych (w Toruniu powstały wszystkie istniejące dziś formacje balonowe), doczekał się wreszcie zaszczytu służenia za miejsce wzlotów balonów, startujących w zawodach krajowych o piękny puhar pierwszego dowódcy wojsk balonowych.

Sport balonowy, jak i sport lotniczy, stworzyły u nas formacje wojskowe. Pierwszy lot turystyczny balonem wolnym odbył się już w połowie r. 1921 na balonie francuskim, trudno jednak uważać tę datę za moment narodzin sportu balonowego w Polsce, gdyż wskutek braku sprzętu w ciągu kilku następnych lat odbyło się bardzo niewiele lotów o charakterze treningowo-szkolnym. Dopiero w miarę wzrostu ilości balonów wolnych w oddziałach wojskowych baloniarstwo zaczęło się rozwijać.

Miarą tego rozwoju było urządzanie corocznie, od 1925 r. począwszy, krajowych zawodów balonowych. Tak się składało, że miejsca startu do zawodów wybierano zawsze poza Toruniem, A niesłusznie, bo ze względu na kierunek wiatrów, wiejących u nas przeważnie z zachodu lub północnego zachodu, przy pomyślnych warunkach atmosferycznych, zawodnicy, startujący z Torunia, mogą uzyskać poważne odległości przelotowe w granicach kraju, co w myśl postanowień regulaminu, konieczne jest do zakwalifikowania załogi (lądowanie poza granicami powoduje dyskwalifikację). W kierunku na wschód lub południowy wschód balony mają możność przelecenia od 600—700 kilometrów (przy starcie z Warszawy lub Jabłonny 350—500 km), zato o wiele gorzej przedstawia się sytuacja Torunia w stosunku do innych kierunków. Na południe jest coprawda możliwość przelecenia około 350 km, ale w pozostałych kierunkach odległość granic od Torunia waha się od 100—200 km.

Obecnie krajowe zawody balonowe są zasadniczo podstawą do eliminacji młodych „baloniarzy", gdyż „starzy" posiadają już ustaloną klasę, potwierdzoną niejednokrotnie w zawodach międzynarodowych i w licznych lotach rekordowych na odległość i na wysokość.

Zawody o puhar im. płk. Wańkowicza nie są jednak wcale łatwiejsze od zawodów międzynarodowych. Nasuwają nawet większe trudności ze względu na ograniczenie terenowe do obszaru kraju. Trzeba w tych zawodach jeszcze bardziej starannie wykorzystać wszystkie dane meteorologiczne, trzeba bardziej drobiazgowo opracować plan, aby wykorzystać wszystkie pomyślne prądy powietrzne, a pomyślne — to nie znaczy w tym wypadku: najszybsze i dające rękojmię trwałości, ale choćby mniej szybkie, ale pozwalające na uzyskanie najodpowiedniejszego kierunku, a więc i największej odległości w granicach państwa. Pozatem zawodnik nie może tracić kontaktu z ziemią i płynąć przez dłuższy czas nad chmurami, zwłaszcza w okresie, kiedy zbliża się już do granicy. Musi wiedzieć, gdzie jest, musi obserwować kierunek swego lotu bardzo uważnie i niejednokrotnie lądować, pomimo, że posiada dostateczną ilość balastu i do granicy daleko. Na taką decyzję potrafi się zdobyć tylko zahartowany w lotach sportowych zawodnik, kiedy widzi, że zaczyna wskutek zmiany kierunku wiatru tracić z trudem zdobytą odległość.

Ponieważ sprzęt lotniczy w zawodach balonowych jest naogół wyrównany, a w zawodach krajowych nawet niepierwszorzędny balon posiada dostateczny zasięg, więc o zwycięstwie decyduje predewszystkiem osoba zawodnika, jego wiedza, znajomość meteorologji i nawigacji balonowej, umiejętność wyciągania natychmiastowych wniosków ze zmniejszającej się sytuacji atmosferycznej i szybkie wykonywanie powziętej decyzji. Błędy w zawodach krajowych są znacznie trudniejsze do odrobienia, niż pomyłki podczas zawodów międzynarodowych, stąd też zdobycie puharu im. płk. Wańkowicza nie jest mniej zaszczytne, niż zdobycie puharu Gordon-Bennetta.

Wskazówki dla matek

W okresie odstawiania niemowląt od piersi karmienie ich tylko mlekiem jest niewystarczające dla normalnego rozwoju młodego organizmu. Wówczas należy uzupełniać mleko takiemi papkami które zawierają składniki najbardziej potrzebne ustrojowi niemowlęcia. Taką racjonalną odżywką, zalecaną przez lekarzy, jest powszechnie znana na całym świecie FOSFATYNA FALIERA, dostarczająca organizmowi w dostatecznej ilości: tapiokę, ryż, skrobię i fosforan wapnia, jeden z najważniejszych składników chemicznych, decydujący o prawidłowej budowie kośćca niemowlęcego.

Na ziemiach Pomorza

Podziękowanie

Wielebnemu Duchowieństwu, JW. Państwu Łangowskim z Mileszew, Meysztowiczom z Piecewa, D-rowi Jagielskiemu, D-rstwu Michałowiczom, Kołu Ziemianek powiatu brodnickiego, Staroście Olszewskiemu, Zarządowi Banku Ludowego w Jabłonowie, oraz członkom Kółka Rolniczego w Szczepankach i wszystkim życzliwym, którzy przyczynili się w jakikolwiek sposób w ostatniej przysłudze mężowi mojemu, ś. p.

Janowi Sulimie-Barzykowskiemu

składam na tej drodze moje najszczersze podziękowanie.

3948 **Anna Barzykowska**

Szczepanki, w kwietniu 1935 r.

Dnia 30-go kwietnia 1935 r. zmarł ś. p.

Władysław Szczeblewski

Kierownik Sekretarjatu Prezydjalnego Sądu Okręgowego w Grudziądzu
Odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi

przeżywszy lat 53.

Przedwcześnie Zmarły był wzorowym urzędnikiem i sumiennością i pogodnem usposobieniem zaskarbił sobie ogólny szacunek i pamięć wśród przełożonych i kolegów.

4156 **Prezes, Sędziowie i Urzędnicy Sądu Okr. w Grudziądzu.**

Uroczyste zaprzysiężenie sędziów handlowych w Gdyni

W czwartek popołudniu w Sądzie Okręgowym w Gdyni odbyła się uroczystość zaprzysiężenia mianowanych przez Ministra Sprawiedliwości sędziów handlowych przy wydziale handlowym gdyńskiego Sądu Okręgowego.

W wielkiej sali rozpraw Sądu Okręgowego zebrali się przedstawiciele gdyńskiego sądownictwa, z prezesem Sądu Okręgowego **J. I. Parczewskim,** wiceprezesem **Karczewskim,** wiceprezesem **Kryczyńskim,** prokuratorem S. O. **dr. Kozłowskim** i naczelnikiem Sądu Grodzkiego **dr. Miętusem** na czele.

Przybyli liczni przedstawiciele władz, duchowieństwa, wojska i palestry. Obecni byli: **ks. dziekan Turzyński,** z-ca dowódcy Floty komandor dypl. **Frankowski,** przedstawiciel niemogącego przybyć na uroczystość Komisarza Rządu **naczelnik Karwowski,** przedstawiciele sfer gospodarczych Gdyni z prezesem Izby Przemysłowo - Handlowej **dyr. Torem** na czele.

Na krzesłach przed stołem sędziowskim zajęli miejsca mający złożyć za chwilę przysięgę sędziowie handlowi pp.: **Włodzimierz Tokarski, Ludwik Modelski, Andrzej Wachowiak, dr. Bolesław Kasprowicz, Stanisław Rostkowski, Franciszek Guttman, Hugon Pistel, Antoni Czoska, Zygmunt Wusak, Andrzej Cienciała, Zdzisław Żegiestowski, Władysław Gieysztor, Lucjan Byczkowski, Czesław Raczewski, dr. Stanisław Darski i Władysław Rawicz-Szczerbo.**

Do zebranych sędziów przemówi prezes Sądu Okręgowego p. Parczewski, podkreślając doniosłą dla życia społecznego w Gdyni uroczystość, którą nazwać można zdarzeniem epokowem, gdyż utworzenie instytucji **pełnoprawnych sędziów handlowych, wydających wyroki w Imieniu Rzeczypospolitej,** jest nowym wyrazem i wymownem podkreśleniem pożytecznego zespolenia sądownictwa ze społeczeństwem.

Na zakończenie prezes Parczewski zwrócił uwagę na głębokie zrozumienie, jakie dla roli sądownictwa gdyńskiego okazują władze centralne, a szczególnie Minister Sprawiedliwości, którego szybkiej decyzji zawdzięcza Gdynia tak nadspodziewanie rychło zrealizowany wniosek Izby Przemysłowo - Handlowej, domagającej się utworzenia wydziału handlowego przy Sądzie Okręgowym.

Następnie poprosiwszy na świadków wiceprezesa Kryczyńskiego i przewodniczącego Wydziału Handlowego S. O. sędziego dr. Kiedrowskiego, prezes Parczewski odczytał rotę przysięgi sędziowskiej, którą powtórzyli wszyscy sędziowie, poczem każdy złożył swój podpis na specjalnym dokumencie.

Po zakończonej uroczystości przysięgi, Prezes Sądu podejmował nowomianowanych i zaprzysiężonych sędziów lampką wina w jednej z sąsiednich sal.

Odtąd Sąd Okręgowy w Gdyni posiada nowy wydział handlowy, w którym sędziami są przedstawiciele gospodarczych sfer miasta i portu, tworzący trwały związek między żywo pulsującem życiem handlowem naszego portu a wymiarem sprawiedliwości. ści.

Wziął 3 tys. zł, a włożył stare gazety

Herszt warszawskich „paczkarzy" skazany w Bydgoszczy na 2 lata więzienia

Ub. czwartku **Sąd Okręgowy w Bydgoszczy** w wyniku przeprowadzonej rozprawy skazał **na 2 lata więzienia 35-letniego Władysława Omastę pochodzącego z Będzina, znanego prawie we wszystkich większych miastach Polski oszusta — „paczkarza".**

Omasta jest autorem, a zarazem **hersztem dobrze zorganizowanej szajki oszustów, „gościnnie" objeżdżających wszystkie większe miasta, w których przy pomocy różnych sztuczek naciągali przez czas dłuższy bezkarnie naiwnych.**

Funkcja „paczkarza" nie jest łatwa, gdyż trick oszukańczy polega na szeregu wyreżyserowanych „okolicznościach". Omasta przybył do Bydgoszczy w kwietniu ub. roku w towarzystwie dwóch kobiet: **Marji Cyranowicz i Stanisławy Gościńskiej,** mieszkanek Warszawy. Gościńska, która zwykle inicjowała „robotę" udała się do gmachu K. K. O., gdzie zauważyła, jak **p. Władysława Dorau,** pracowniczka Banku Ludowego podjęła kwotę 3,000 zł. Oszustka w sposób bardzo zręczny „przymówiła się" do nieprzeczuwającej pułapki panny D., z którą wyszła z KKO., kierując się na Stary Rynek do Banku Ludowego. Na ul. Mostowej do Gościńskiej i p. D. podeszła jakaś inna kobieta, jak się później okazało Marja Cyranowicz, która zapytała czy któraś z nich nie zgubiła przypadkiem paczki. Jak się potoczyła rozmowa między kobietami — nie wiadomo, dość, że po chwili **wszystkie trzy weszły do pobliskiej sieni, gdzie oszustki zamierzały zbadać zawartość znalezionej paczki, w której miały rzekomo znajdować się „dolary".** W trakcie tej czynności — do sieni wszedł spiesznie jakiś mężczyzna, który oświadczył iż zgubił paczkę. Nie czekając na odpowiedź, oszust począł rozglądać się za swoją zgubą, przyczem skonsternowana tem panna D. dla okazania iż nie przywłaszczyła sobie własności rzekomego poszkodowanego — pokazała mu zawartość swej teczki. Krótka ta sposobność wystarczyła, by sprytny oszust, którym okazał się **Omasta wyjął z teczki kasjerki 3000 zł., a wmiejsce ich włożył niespostrzeżenie... stare gazety.**

Następnie oszukańcza trójka znikła z terenu bydgoskiego jak kamfora. Wynajętą taksówką **Omasta udał się wraz ze swemi wspólniczkami aż pod Toruń, by stamtąd najbliższym pociągiem wyjechać do Warszawy.**

Dochodzenia policyjne po długich i mozolnych poszukiwaniach doprowadziły w listopadzie ub. roku do ujęcia Gościńskiej, którą sąd skazał za oszustwo na półtora roku więzienia. I dopiero **osadzona za kratkami Gościńska — po długich medytacjach postanowiła wydać wspólników,** składając do protokółu sędziego śledczego odpowiednie zeznanie.

W wyniku oskarżenia z za krat — Omasta któregoś pięknego dnia znalazł się w rękach wywiadowców. Ub. czwartku zasiadł on przed obliczem Sądu Okręgowego w Bydgoszczy, który **skazał go na 2 lata więzienia, oraz utratę honorowych praw obywatelskich przez 5 lat.**

Trzecia członkini szajki „paczkarzy", — **Marja Cyranowicz ukrywa się dotąd jeszcze przed wymiarem sprawiedliwości.**

Tragiczne strzały w lokalu nocnym w Bydgoszczy

W nocy na 2 bm. w jednym z lokali nocnych przy ul. Gdańskiej w Bydgoszczy **przyszło do pożałowania godnego zajścia,** które zakończyło się ciężkiem postrzeleniem p. Jana Piotrowskiego, mieszkańca Bydgoszczy. Zajście zlikwidowała policja, rozbrajając **sprawcę tragicznej strzelaniny, który będąc w stanie podchmielonym, w wyniku sprzeczki użył broni.**

Ciężko rannego dwiema kulami rewolwerowemi w brzuch p. **Piotrowskiego** odstawiono karetką pogotowia ratunkowego do Szpitala Miejskiego. **Stan jego jest bardzo ciężki.** W dniu wczorajszym w godzinach popołudniowych Szpital Miejski informował nas, iż p. **Piotrowski odzyskał już przytomność i stan jego uległ nieznacznej poprawie.**

Oprócz **zranienia jamy brzusznej p. Piotrowski otrzymał postrzał głowy, przyczem kula urwała mu muszlę uszną, a ponadto postrzelony został lekko w rękę kelner zatrudniony w lokalu, który usiłował strzelającego rozbroić.**

Ze względu na dobro śledztwa wstrzymujemy się narazie z podaniem bliższych szczegółów pożałowania godnego wypadku.

Kto chce zostać oficerem Marynarki Wojennej?

W roku bieżącym, wzorem lat ubiegłych Szkoła Podchorążych Marynarki Wojennej w Toruniu przyjmuje zgłoszenia kandydatów na wydział morski po ukończeniu którego z wynikiem pomyślnym (3 lata i 3 miesiące studjów) słuchacze zostaną mianowani podporucznikami korpusu morskiego.

O przyjęciu do Szkoły Podchorążych Marynarki Wojennej mogą się ubiegać obywatele Państwa Polskiego, którzy do dnia 1 lipca br. ukończą 17 lat, a nie przekroczą do tej daty 19 i pół lat życia posiadają zdolność fizyczną i psychiczna do służby w marynarce wojennej, oraz ukończyli z wynikiem pomyślnym łącznie z egzaminem dojrzałości: Korpus Kadetów, Państwową lub prywatną, mającą uprawnienia szkół państwowych (publicznych) Szkołę Średnią lub też złożyli egzamin dojrzałości przed komisją egzaminacyjną w zakresie szkoły średniej, wreszcie uczniowie ostatniej klasy przystępujący w roku bieżącym do egzaminu dojrzałości.

Podanie o przyjęcie do Szkoły należy składać bezpośrednio do komendanta Szkoły Podchorążych aMrynarki Wojennej w Toruniu. Termin nadsyłania podań upływa z dniem 31 maja br.

Szczegółowe warunki ubiegania się o przyjęcie i tok przyjęć do Szkoły Podchorążych Marynarki Wojennej w roku 1935 zostałe rozesłane do Dyrekcyj Szkół Średnich.

Warunki te można otrzymać bezpłatnie na żądanie ze Szkoły Podchorążych Marynarki Wojennej w Toruniu.

Napad rabunkowy pod Bydgoszczą

na 60-letniego staruszka

Zdążający do domu mieszkaniec Trzeciewca powiatu bydgoskiego **60-letni Antoni Piątkowski**, napadnięty został onegdaj w lesie przez dwóch nieznanych osobników. Bandyci, **zastąpiwszy staruszkowi drogę, sterroryzowali go rewolwerem, poczem, zrabowawszy mu 30 zł gotówki** — uszli w głąb lasu.

Zawiadomiona przez poszkodowanego policja powiatowa wszczęła za sprawcami poszukiwania przy pomocy Wydziału Śledczego w Bydgoszczy. Jak zdołaliśmy się w ostatniej chwili dowiedzieć, **policja jest już na tropie sprawców rabunku.**

Świętokradcy Tchórz i Zelek

skazani na długoletnie więzienie

Donosiliśmy w swoim czasie obszernie o **ujęciu podczas usiłowanego świętokradztwa w kościele w Gleśnie, powiatu wyrzyskiego głośnego świętokradcy, włamywacza będącego postrachem okolicznych powiatów — Marcina Tchórza.** Tchórz stawił wówczas patrolowi policji zacięty opór, tak, iż **ciężko rannego zdołała dopiero policja zakuć w kajdanki.** Wraz z Tchórzem w kościele w Gleśnie znajdował się jego główny pomocnik Zelek, którego ujęła policja dopiero w kilka dni po wypadku pod Nakłem.

Tchórz i Zelek od dłuższego czasu grasowali w okolicznych powiatach Bydgoszczy, okradając zwłaszcza kościoły. **Świętokradcy nie oszczędzali nigdy komunikantów, ani grobowców, ograbiając je z całym spokojem i cynizmem.** W razie napotkanego oporu **nie wahali się nigdy użyć broni palnej.**

Po ujęciu bandytów przez kilka tygodni policja przy pomocy Wydziału Śledczego z Bydgoszczy prowadziła dochodzenia, przyczem kierujący śledztwem p. **aspirant Szatkowski** zdołał zgromadzić materjał dowodowy na kilkanaście kradzieży, włamań i świętokradztw dokonanych przez bandę Tchórza i Zelka.

W dniu 2 bm. bandyci, wraz z resztą swoich wspólników — zasiedli **przed obliczem Sądu Okręgowego w Bydgoszczy**, którego trybunał udał się dla rozpatrzenia sprawy Tchórza i Zelka na sesję wyjazdową do **Wyrzyska.**

Akt oskarżenia zarzucał **Tchórzowi i Zelkowi 5 świętokradztw i włamań kościelnych, oraz trzy włamania.** Inne sprawki bandy będą przedmiotem dalszych rozpraw przed Sądem Grodzkim.

W wyniku przeprowadzonej rozprawy, która ujawniła całą bezwzględność, z jaką bandyci uprawiali swoje niecne rzemiosło — Sąd ogłosił wyrok skazujący **Zelka na 8 lat więzienia, Tchórza na 6 lat więzienia,** ich pomocnika **Wieczorka na rok bezwzględnego więzienia i kupca Siwkowskiego z pod Wyrzyska za paserstwo na pół roku więzienia** z warunkowem zawieszeniem wykonania kary i 200 zł grzywny.

Ponadto sąd orzekł pozbawienie honorowych praw obywatelskich dla Zelka i Tchórza przez okres 10 lat.

Każdy obywatel polski — członkiem Polskiego Czerwonego Krzyża

Czy już jesteś członkiem Polskiego Czerwonego Krzyża?
Co? Nie jesteś?
Musisz być!!! P. C. K. to organizacja społeczna, do której każdy uspołeczniony obywatel należeć musi!!!
Zapisuj się natychmiast, już!

Działalność Biur Pośrednictwa Pracy

Na Pomorzu zapośredniczono pracę 2284 bezrobotnym

Biura Pośrednictwa Pracy przy Funduszu Pracy otrzymały w ciągu marca br. na ogólną liczbę 506.241 bezrobotnych — 38.930 zapotrzebowań na pracę. W miesiącu tym biura pośrednictwa pracy dostarczyły zajęcia ogółem 35.368 bezrobotnym.

Losowanie pożyczki budowlanej

Onegdaj odbyło się ciągnienie 3 proc. premjowej pożyczki budowlanej serji I. Wylosowano premje:

Zł 250.000 — Nr. 761830.
Zł. 50.000 — Nr. 611475.
Po zł. 10.000 — Nr. Nr · 537506 609732 12604 205064 498171 221082 19795 861834 541805 952443
Po zł. 1000 Nr. Nr.. 850236 381551 720930 977390 260740 418828 529903 866301 324986 386306 685262 154766 494260 833736 380729 712806 24304 209778 499976 709245 412002 599139 592233 473089 980855 318877 512379 820265 87721 672788 420324 433781 168508 667312 889814 924566 26199 592557 710082 26630 714165 598941 348720 622141 293457 12282 696047 920736 191992 946580 931840 492354 615432 333585 965015 32403 275969 325566 334385 337416 914057 466721 1579 90307 751769 231274 536394 657234 498326 367027 176256 567590 411747 401101 267550 769607 278536 727371 603315 279113 883046 326184 309982 89807 361588 548313 355747 391835 722448 970067 309838 535658 150793 68694 245072 949573 186593 920696 301564 546226.

Korporacje miejskie w Wejherowie

potępiają nielojalną działalność niektórych organizacyj niemieckich na Pomorzu

W czwartek odbyło się posiedzenie Rady Miejskiej w Wejherowie pod przewodnictwem burmistrza Bolduana, przy udziale radnych Zarządu Miejskiego i licznej publiczności.

Przed przystąpieniem do obrad zabrał głos radny Hora, stwierdzając, że niektóre organizacje niemieckie nadużyły zagwarantowanych im swobód konstytucyjnych, werbując przez nieodpowiedzialnych agitatorów ludność polską do szeregów organizacyj niemieckich, godząc tem samem w polski stan posiadania. Ludność polska wybrzeża przeciwstawia się zakusom werbowania dusz polskich za judaszowskie srebrniki dla skaptowania sobie zwolenników wśród ludności polskiej i wszelkiemi dostępnemi środkami będzie dążyć do demaskowania niemoralnych metod przekupstwa i fałszu, kładąc tem samem kres nielojalności mniejszości niemieckiej.

Po tem oświadczeniu radny Hora odczytał rezolucję polskich klubów radzieckich, następującej treści:

„Obydwa kluby polskie radnych miejskich w Wejherowie, stwierdzają jednogłośnie, że spokojne współżycie na terenie miasta naszego i powiatu zostało zachwiane przez akcję antypaństwową, godzącą w polski stan posiadania przez nie lojalną mniejszość niemiecką. W akcji tej biorą też udział niektórzy członkowie Rady Miejskiej.

Potępiając w najbardziej stanowczy sposób tę akcję, wnosimy na znak protestu o odroczenie dzisiejszego posiedzenia radnych miejskich.“

Następnie radny Stróżyński złożył oświadczenie, że klub jego w zupełności solidaryzuje się ze złożonem oświadczeniem.

Również i burmistrz Bolduan złożył Radzie Miejskiej oświadczenie, że władze polskie będą bezwzględnie tępić jakiekolwiek wystąpienia nieodpowiedzialnych prowodyrów, natomiast lojalna mniejszość niemiecka może być pewna, że z zagwarantowanych jej swobód w ramach Konstytucji będą mogli w całej pełni korzystać.

Wniosek radnego Hory został wszystkiemi głosami polskiemi uchwalony, poczem radni i zebrana publiczność odśpiewała „Rotę“.

Po skończonem zebraniu radny Bamberger złożył swój mandat radziecki, i, jak się dowiadujemy, wezwał do tego pozostałych radnych z klubu niemieckiego.

†

Dnia 1 maja b. r. zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, w szpitalu SS. Elżbietanek w Poznaniu

ś. p.

Zygmunt d'Erceville

członek Syndykatu Dziennikarzy Pomorskich, długoletni redaktor i kierownik oddziału „I. K. C.“ w Gdyni

W Zmarłym straciliśmy najlepszego Kolegę i utalentowanego dziennikarza, który z nieustającą energją i zamiłowaniem pracował dla dobra Gdyni i wybrzeża

Nabożeństwo żałobne za spokój Jego duszy odbędzie się we wtorek dnia 7 b. m. o godz. 8 rano w kościele N. Marji Panny w Gdyni, na które zaprasza przyjaciół i znajomych ś. p. Zmarłego

Oddział Syndykatu Dziennikarzy Pomorskich w Gdyni

Gdynia - Warszawa - Gdynia

Otwarcie komunikacji lotniczej

W Rumji pod Gdynią zostało otwarte lotnisko. Komunikacja z Warszawą odbywa się według rozkładu: Gdynia — 9,30, Warszawa — 11,40, Warszawa — 14,10, Gdynia — 16,20.

Zjazd Rady Okręgowej Rodziny Rezerwistów

odbędzie się w Toruniu 7 maja

We wtorek 7 maja, odbędzie się w Toruniu zjazd Rady Okręgowej Rodziny Rezerwistów OK. 8. Program zjazdu przewiduje o godz. 10 mszę św. w kościele Najśw. M. P. od godz. 11—15 obrady w auli Urzędu Wojewódzkiego, od godz. 15—17 wspólny obiad, o godz. 18 zwiedzenie Klubu Dziecięcego Rodziny Rezerwistów, ochronki, szwalni i ogródków działkowych

Zaszczytne wyróżnienie Polaka przez marokańskiego sułtana

Sułtan Marokka, Sidi Mahomed ben Muley Jussef, nadał **wiceprezesowi Sądu Okręgowego w Gdyni Leonowi Mirze - Kryczyńskiemu** wysokie odznaczenie, którego nie posiadał dotychczas nikt w Polsce -- krzyż oficerski orderu Gwiazdy „Unissam Alaonite Chérifien“.

W roku ubiegłym wiceprezes Kryczyński odbył podróż do Marokka i w czasie podróży tej został przyjęty na specjalnej audiencji w pałacu Sułtana w Rabacie.

Sułtan żywo interesował się życiem namometan w Polsce i wykazał doskonałą orjentację w życiu i rozwoju Rzeczypospolitej. Audjencja ta, po której Sułtan ofiarował wiceprezesowi Kryczyńskiemu fotografję z dedykacją była wielkiem wyróżnieniem Polaka, gdyż Sułtan Sidi Mahomed ben Muley Jussef prowadzi życie zamknięte i poza akredytowanymi przy nim członkami korpusu dyplomatycznego nie przyjmuje nigdy żadnego cudzoziemca.

Dzień w Toruniu

sobota 4 maja

Kalendarzyk rzym.-kat.
Sobota: Znal. Krzyża św. — Niedziela: Piusa V

PRZEWIDYWANY PRZEBIEG POGODY w dniu 4 maja.

Naogół pogoda słoneczna o zachmurzeniu umiarkowanem. Nocą miejscami przymrozki głównie na wschodzie i w górach. Dniem większy wzrost temperatury. Słabe wiatry miejscowe.

DYŻUR APTEK.

Dziś i jutro dyżurują w śródmieściu Apteka pod Orłem, Rynek Staromiejski; na Bydgoskiem Przedm. Apteka św. Anny, ul. Mickiewicza 98 (od godziny 22 do rana); na Mokrem — Apteka pod Łabędziem, ul. Kościuszki (od godz. 22 do rana).

TEATR ZIEMI POMORSKIEJ.

— **W sobotę** o godz. 20 — „Towariszcz".
— **W niedzielę** o godz. 16 — „Mecz małżeński".
— **W niedzielę** o godz. 20 — „Wąsy i peruka".

REPERTUAR KIN.

MARS: „Czerwony sułtan".
ŚWIATOWID: „Nie chcę wiedzieć kim jesteś"
LIRA: „Poszukiwaczki złota" (premjera).
ARJA: **w sobotę** ostatni raz „Cesarzowa i ja" i „Co może Paryż". **W niedzielę** premjera: „Maskarada" i „Kuszenie szatana".

ZEBRANIA.

— **W sobotę** o godz. 20 w sali hotelu „Polonja" — zebranie dyskusyjne oddziału toruńskiego Związku Nauczycielstwa Polsk.

— **W niedzielę** o godz. 11 w sali Oficerskiego Kasyna Garnizonowego przy ul. Żeglarskiej — walne zebranie Miejskiego Komitetu Przyjaciół Związku Strzeleckiego.

SPORT.

— **W niedzielę** o godz. 10 w Ośrodku Sportów Wodnych przy moście kolejowym — otwarcie sezonu wodnego poprzedzone o godz. 9 mszą św. w bazylice św. Jana.

RÓŻNE.

— **W niedzielę** w Domu Miejskim przy ul. Chełmińskiej 16 otwarcie wystawy plastyków.

— **W niedzielę** o godz. 18 w Podoficerskiem Kasynie Garnizonowem (dawniej „Strzelnica") przy ul. Przedzamcze 2 — impreza muzyczno-teatralna Szkoły Podchorążych Artylerji na rzecz najbiedniejszych z Gór Kozackich.

Z miasta

— **Zebranie lokatorów.** Nadzwyczajne walne zebranie Związku Lokatorów oddział w Toruniu odbędzie się 6 maja o godz. 19 w lokalu p. Pawlikowskiego przy ul. Chełmińskiej 15. Zarząd. 4146

— **Kiermarsz Harcerski.** W niedzielę 5 maja odbędzie się popołudniu Kiermarsz Harcerski w auli Szkoły Wydziałowej — od godz. 20 — dancing. Sympatyków zaprasza VII i IX druż. Harcerek. 4152

— **Z Polskiego Białego Krzyża.** W niedzielę 5 maja o godz. 10 w świetlicy Domu Żołnierza (I p.) odbędzie się uroczyste wręczenie świadectw podoficerom — uczestnikom kursu w zakresie 7 klas szkoły powszechnej.

— **Zebranie emerytów i rencistów kolejowych** celem omówienia różnych korzyści wynikających z przynależności do Rodziny Kolejowej, odbędzie się 13 maja o godz. 18 w świetlicy KPW. na stacji Toruń - Przedmieście. We własnym interesie przybycie wszystkich emerytów i rencistów kolejowych pożądane. 4040

— **Koncert symfoniczny muzyki polskiej XIX i XX w.** urządza koło PZZ. w poniedziałek w Dw. Artusa pod protektoratem p. Wojewody Pom. St. Kirtiklisa, p. Inspektora Armji gen. M. Norwid - Neugebauera, p. Dowódcy OK. VIII gen. W. Thommee, p. pom. starosty kraj. W. Łąckiego i p. dyr. Kolei Państw. inż. B. Dobrzyckiego.

„Stepie wspaniały
Pieśnią cię witam!
Pośród twych niezmierzonych przestrzeni słychać było szum skrzydeł i tentent kopyt konnicy, rozbrzmiewała fujarka pastusza i tęskna pieśń kozacza, której towarzyszyły teorbany i bębenki, rozlegały się okrzyki wojenne i zgrzyt ścierających się szabel.

Walki i zapasy olbrzymie skończyły się, zapaśnicy legli w grobie. Ty jeden tylko, wielki **Stepie,** pozostałeś, wiecznie piękny i spokojny!"

Słowa poety poprzedzają arcydzieło polskiej literatury symfonicznej „Step" Z. Noskowskiego, który usłyszymy na koncercie, w wykonaniu orkiestry 63 p. p. pod dyrekcją zasłużonego od kilkunastu lat kapelmistrza por. Z. Grabowskiego.

Charakter narodowy muzyki, przebija się również wyraźnie i w uwerturze „Tatry" — Zeleńskiego — mistrza techniki kontrapunktycznej. Ciekawym fragmentem koncertu będzie utwór orkiestrowy pomorskiego kompozytora Z. Moczyńskiego: „Hołd bohaterom" oraz „Myśmy Polski darmo nie dostali".

W krainę poezji przerzuci nas p. **J. Korczakowska,** wypowiadając utwory własne. Młodzieńcze kompozycje F. Chopina (Fantazję) oraz L. Różyckiego (Balladę) wykona na fortepianie z towarz. orkiestry prof. Pom. Konserw. S. J. Niekraszowa.

Dochód z koncertu przeznaczono na rzecz kolonij letnich dla dzieci polskich z Niemiec, Gdańska i Ziem Zachodnich. Bilety wcześniej nabyć można w Tow. Krajoznawczem w Ratuszu.

Powiat toruński grozi
że w subskrypcji Pożyczki Inwestycyjnej zdobędzie pierwsze miejsce na Pomorzu

W dniu 30 kwietnia odbyło się w Toruniu pod przewodnictwem wicestarosty mgr. Kowalskiego posiedzenie Powiatowego Komitetu Ligi Drogowej Propagandy Pożyczki Inwestycyjnej.

O wartości gospodarczej Pożyczki Inwestycyjnej i jej znaczeniu dla powiatu mówił p. wicestarosta mgr. Kowalski. Zagadnienie drogowe przedstawił p. inż. Jabłoński, p. Culicki zaś, naczelnik Urzędu Skarbowego i przewodniczący Pow. Komitetu Pracowniczego Pożyczki Inwestycyjnej omówił stronę techniczną subskrybowania pożyczki.

Po przemówieniach zorganizowano Komitet Ligi Drogowej, który doraźnie ma się zająć propagandą Pożyczki Inwestycyjnej, a w dalszej linji zagadnieniem ulepszenia komunikacji na terenie powiatu.

Subskrypcję pożyczki na terenie wsi przyjęli wójtowie nowoutworzonych gmin, przyrzekając, że dołożą wszelkich starań, by powiat toruński — zgodnie z tradycją ofiarnej subskrypcji Pożyczki Narodowej i darów na hydroplan im. Marszałka Piłsudskiego — jaknajlepiej wywiązał się i teraz z nowego zaszczytnego obowiązku i zajął pierwsze miejsce na Pomorzu.

Po zebraniu Komitetu zauważono w powiecie duże ożywienie. W dniu 30 kwietnia i 1 maja subskrybowano w powiecie sumę przekraczającą o 150 proc. kwotę, subskrybowaną w dniach od 10—29 kwietnia.

* * *

Ze swej strony informujemy, że zamiana obligacyj Pożyczki Narodowej (np. obligacji 500-złotowej na pięć 100-złotowych, lub 100-złotową na dwie 50-złotowe) jest dokonywana centralnie tylko przez Urząd Długów Państwa, przyczem koszta zamiany wynoszą dla obligacyj do 100 zł — 50 groszy, dla obligacyj większej wartości 1 zł.

PORZĄDEK NABOŻEŃSTW W KOŚCIOŁACH TORUŃSKICH
w niedzielę, 5 maja

Bazylika św. Jana: godz. 7 cicha msza św.; godz. 8 msza św. śpiewana; godz. 9 gimnazjalna; godz. 10 suma z wystawieniem i procesją i majowem nabożeństwem; godz. 11,45 dla dzieci szkół powszechnych; godz. 14,30 chrzty; godz. 15 nieszpory z procesją.

Kościół Najśw. M. P.: godz. 7 msza św. z kazaniem (ks. Mykowski); godz. 9 msza św. szkolna; godz. 10,15 suma z wystawieniem Najśw. Sakramentu, procesją i kazaniem (ks. Grzechowski); godz. 12 msza św. z kazaniem (ks. Grzechowski); godz. 14 chrzty.

Kościół św. Jakóba: godz. 7 msza św. śpiewana z kazaniem; godz. 9 dla dzieci szkolnych; godz. 10 suma z wystaw. Najśw. Sakr., procesja i kazanie; godz. 12 ostatnia z kazaniem; godz. 14,30 chrzty.

Kościół Chrystusa Króla: godz. 6,30 msza św. śpiewana; godz. 8 msza św. szkolna; godz. 10 suma; godz. 12 cicha msza św.; godz. 15,30 chrzty.

Kościół garnizonowy: godz. 9 msza św. szkolna; godz. 10,30 msza św. dla wojska; godz. 12 msza św. dla rodzin wojskowych.

Msza św. polowa z okazji święta 1 baonu balonowego w Toruniu odbędzie się o godz. 9 w hali balonowej.

Kaplica Szpitala O. K. VIII.: godz. 9 msza św. dla chorych i personelu.

Kaplica w Podgórzu: godz. 9,15 msza św. dla S. S. Art. i 31 p. a. l.

Kaplica w Rudaku: godz. 10,30 msza św. dla oddziałów wojskowych z lewego brzegu Wisły.

Nabożeństwa majowe

W **bazylice św. Jana** w dni powszednie o godz. 19,15, w niedziele i święta o godz. 15. W **kościele Najśw. M. P.** w dni powszednie oraz niedziele i święta o godz. 19. W **kościele św. Jakóba** w dni powszednie o godz. 18.30, w niedziele i święta o godzinie 15. W **kościele Chrystusa Króla** w dni powszednie o godz. 19, w niedziele i święta o godz. 15. W **kościele garnizonowym** w dni powszednie oraz niedziele i święta o godz. 19.

Dancing na cele kulturalno-oświatowe „Strzelca"

W sobotę, 4 maja o godz. 21 Sekcja Imprezowa Komitetu Przyjaciół Zw. Strzeleckiego urządza w kawiarni „Esplanada" dancing towarzyski na cele kulturalno - oświatowe „Strzelca".

Zebranie Przyjaciół Strzelca

W niedzielę, 5 maja o g. 11 odbędzie się w Toruniu w Oficerskiem Kasynie Garnizonowem przy ul. Żeglarskiej walne zebranie członków Komitetu Przyjaciół Związku Strzeleckiego.

Porządek dzienny poza sprawozdaniami, zapowiada wybór komisji rewizyjnej, uchwalenie planu pracy na rok 1935-36, i omówienie budżetu na rok 1935-36, wreszcie wolne głosy.

Na białym czarodzieju
Światowid — „Nie chcę wiedzieć kim jesteś"

W dzisiejszych czasach, gdy kryzys gnębi cały świat, wierzymy bez trudu, że młody arystokrata, pozbawiony pieniędzy, zajmuje posadę szofera, że zaś hrabią jest w danym wypadku Gustaw Froelich, czarujący w białej liberji, nic więc dziwnego, że gdziekolwiek się ruszy miłość idzie zanim w ślad.

Element kobiecy reprezentuje Liana Haid miła blondynka o wdzięcznym głosie, a wyborny komik Szoekel Szakall gra rolę wiernego kamerdynera. Dawno nie widzieliśmy tak dobrej kreacji, zabawnej i równocześnie wzruszającej, urozmaiconej przytem dużą ilością doskonałych pomysłów komedjowych.

Film dzieje się częściowo na Południu, pośród palm i kwiatów, w upalnej atmosferze, tem milszej wobec trapiących nas chłodów.

Nadprogram groteska rysunkowa oraz malownicze widoki z Buenos-Aires. (Mar)

Otwarcie sezonu wodnego w Toruniu

W niedzielę więc 5 maja pomimo mało sprzyjającej, jak dotychczas aury, nastąpi uroczyste otwarcie sezonu wodnego i podniesienie bander w klubach toruńskich.

Program dnia zapowiada przedewszystkiem nabożeństwo w bazylice św. Jana o godz. 9 rano, potem zbiórkę przed kościołem i wymarsz do Ośrodka Sportów Wodnych, o godz. 10 min. 15 podniesienie bander we wszystkich klubach jednocześnie (na wystrzał rakietowy), wrzucenie wieńca symbolicznego do Wisły oraz poświęcenie łodzi Gimnazjalnego Klubu Wioślarskiego.

O godz. 11 nastąpi przejazd statkiem gości oraz wioślarzy do Toruńskiego Klubu Wioślarskiego na Kępę Bazarową, gdzie odbędzie się złożenie przyrzeczenia wioślarskiego — regatowego przez wioślarzy Toruńskiego Klubu Wioślarskiego i Gimnazjalnego Klubu Wioślarskiego.

Zakończy piękną uroczystość defilada łodzi wiosłowych, kajakowych oraz żaglowych po stronie Torunia na przestrzeni od niemieckiego Klubu Wioślarskiego do mostu Marszałka Piłsudskiego.

Wystawa Obrazów w Toruniu

Staraniem Koła Plastyków Konfraterni Artystów w niedzielę, 5 maja zostanie otwarta Wystawa Obrazów Apolonjusza Kędzierskiego i Jana Załuski.

Apolonjusz Kędzierski należy do plejady tych malarzy, którzy przyłączając się do dawniejszych kierunków artystycznych, wnoszą jednak nowsze wartości wynikające już z indywidualnej interpretacji. Kędzierski używając techniki akwarelowej, stara się wyzyskać jaknajbardziej, utajone w niej właściwości materjału.

Jan Załuska jest przedstawicielem tych doskonałych, a tak nielicznych kopistów, dzięki którym powstały wspaniałe kopje udostępniające poznanie malarstwa epok minionych, rzeszom nie będącym w możności uzyskania kontaktu z oryginałami ukrytemi w muzeach większych miast Europy.

Wystawa ta, w Bydgoszczy cieszyła się ogromnem zainteresowaniem u publiczności, a młodzież szkolna również tłumnie ją zwiedzała, dzięki inicjatywie i akcji nauczycielstwa.

Programy radjowe

Sobota, 4 maja

ROZGŁOŚNIA WARSZAWSKA

6.30 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 6.33 Pobudka do gimnastyki. 6.36 Gimnastyka. 6.50—7.15, 7.25—7.45 Muz. z płyt. 7.15—7.35 Dziennik poranny. 7.45 Program na dz. bież. 7.50 Wskazówki praktyczne. 8.00 Audycja dla szkół. 8.05—8.20 Audycja dla poborowych. 11.57 Sygnał czasu z Warszawsk. Obserw. Astron. 12.00 Hejnał z Krakowa. 12.03 Wiadom. meteorol. 12.05 Muzyka z płyt z oper G. Pucciniego. 12.50 Chwilka dla kobiet. 12.55 Dz. południ. 13.05 Koncert z Wilna. 13.30—13.50 Duet fortepianowy Wienera i Douceta (płyty). 13.50 „Nasz handel morski". 13.55—14.00 Wiad. o eksporcie polskim. 14.35 Przegląd giełdowy. 14.45 St. Moniuszko: Uwertura do op. „Hrabina" w wyk. ork. Opery Warsz. pod dyr. Olgierda Straszyńskiego — płyty. 14.55 Podolskie pieśni ludowe. Transmisja ze Lwowa. 15.30 Recytacja prozy. 15.45 Koncert orkiestry P. R. pod dyr. J. Ozimińskiego z udz. K. Hławiczki (fortep.). 16.30 „Skrzynka techniczna" — omówi red. W. Frenkiel. 16.45 Recital śpiewaczy z Poznania. 17.00 Nabożeństwo majowe z Wilna. Kazanie p. t. „Panna Czcigodna" — wygł. ks. prof. St. Piotrowski (Wr.). 17.50 „Kangur" pogadanka przyrodnicza z cyklu „Życie i obyczaje zwierząt" — wygł. dyr. J. Żabiński. 18.00 Teatr Wyobraźni nadaje słuchowisko dla dzieci p. t. „O kapryśnej królewnie i sprytnym szewczyku" B. Hertza. 18.30 „Przegląd wydawnictw" — omówi prof. H. Mościcki. 18.40 „Życie kulturalne i artystyczne stolicy". 18.45 Melodje z opt. „Kraina uśmiechu" Fr. Lehara (płyty). 19.07 Program na dz. nast. 19.15 „Przegląd roln. pras. kraj. i zagran. z Wilna. 19.25 Wiadom. sport. lokalne. 19.30 Wiadomości sport. ogólnopolskie. 19.35 Krótki recital skrzypcowy z Torunia. 19.50 Feljeton aktualny. 20.00 „Wyścigi piosenek" — Transmisja ze Lwowa. 20.45 Dz. wiecz. 20.55 „Jak pracujemy i żyjemy w Polsce". 21.00 Koncert złożony z utworów Al. Greczanina w wyk. Ork. symfonicznej P. R. pod dyr. Kompozytora z udziałem S. Benoni (bas). 22.00 Koncert reklamowy. 22.15 „Literat w literaturze" — szkic literacki — wygł. Światopełk Karpiński. 22.30 „Na wesołej lwowskiej fali" ze Lwowa. 23.00 Wiadom. meteor. dla komunik. lotn. 23.05—24.00 Muzyka taneczna ze Lwowa.

ROZGŁOŚNIA TORUŃSKA

6.30 Tr. z Warszawy. 7.45 Program na dz. bież. 7.50 Wskazówki praktyczne. 8.05 Aud. dla poborowych z Warszawy. 11.57—14.00 Tr. z Warszawy, Krakowa i Wilna. 14.35 Przegląd giełdowy. 14.45—18.30 Tr. z Warszawy, Lwowa, Poznania i Wilna. 18.30 Muzyka lekka (płyty). 18.40 Życie kulturalne, artyst. i nauk. na Pomorzu. 18.45 Fragment teatralny. 19.00 Chwilka społeczna. 19.07 Program na dz. nast. 19.15 Chóry rewelersów (płyty). 19.25 Wiadom. sport. z Pomorza. 19.30 Tr. z Warszawy. 19.35 Krótki recital skrzypcowy Zd. Roesnera, przy fortep. I. Kurpisz-Stefanowa. 1) A. Corelli-Leonard: La Folia, 2) P. Czajkowski: Scherzo. 19.50—22.00 Tr. z Warszawy i Lwowa. 22.00 Koncert reklamowy. 22.15—24.00 Tr. z Warszawy i Lwowa.

ZAGRANICA

17.00 **Wiedeń.** Muzyka dęta. 17.00 **Strasburg.** Koncert radjoork. 17.20 **Bratisława.** Duety słowackie. 17.20 **Praga.** Recital śpiew. 17.50 **Brno.** Muzyka lekka. 18.20 **Wrocław.** Recital fort. 18.20 **Królewiec.** Muzyka organowa. 18.30 **Regional Pr.** Muzyka lekka. 19.00 **Leningrad.** Koncert symf. 19.00 **Lipsk.** Koncert wypoczynkowy. 19.00 **Strasburg.** Muzyka lekka. 19.00 **Hamburg.** Muzyka popularna. 19.00 **Frankfurt.** Marsze wojsk. 19.05 **Monachjum.** Przeboje. 19.15 **Wrocław.** Pieśni o wiośnie. 19.15 **Brno.** Orkiestra wojsk. 19.15 **Ryga.** Wesoły wieczór. 19.15 **Monte Ceneri.** Utwory fort. Liszta. 20.00 **Praga.** „Kobziarz ze Strachonić". 20.00 **Stockholm.** Kabaret. 20.00 **Kopenhaga.** Wesoły wieczór. 20.05 **Bukareszt.** Wieczór tan. 20.10 **Monachjum.** Koncert muzyki operowej. 20.10 **Kolonja.** „Nadszedł maj". 20.15 **Frankfurt.** Wesoły wieczór. 20.20 **Luksemburg.** Recital skrz. 20.30 **Strasburg.** Koncert wiecz. 21.30 **Ryga.** Muzyka tan. 22.00 **Stockholm.** Muzyka tan. 22.00 **Medjolan.** Koncert wiecz. 22.10 **Wiedeń.** Koncert wiecz. 22.15 **Bukareszt.** Koncert nocny. 22.20 **Monachjum.** Radjokabaret. 22.20 **Lipsk.** Muzyka taneczna. 22.20 **Budapeszt.** „Wieczór wiedeński". Cz. II. Dyr. E. Kleiber. 22.30 **Brno.** Koncert radjoork. 22.30 **Strasburg.** Muzyka tan. 22.35 **Królewiec.** Muzyka taneczna. 23.00 **Kopenhaga.** Muzyka tan. 23.00 **Hamburg.** Wieczór tańca. 23.15 **Budapeszt.** Muzyka taneczna. 24.00 **Franfurt.** Koncert nocny. 24.00 **Wiedeń.** Muzyka lekka.

Niedziela, 5 maja

ROZGŁOŚNIA WARSZAWSKA

9,00 Sygnał czasu i pieśń „Kiedy ranne wstają zorze". 9,03 Pobudka do gimnastyki. 9,06 Gimnastyka. 9,25 Muzyka z płyt. 9,45 Dziennik poranny. 9,55 Program na dzień bież. 10,00 Utwory charakterystyczne (płyty). 10,30 Naboż. z kośc. św. Krzyża w Warsz. Kazanie na niedzielę II-gą po Wielkiejnocy p. t. „Dobry Pasterz", wygł. ks. prof. dr. J. Salamucha. Podczas mszy św. śpiewa chór świętokrzyski pod dyr. J. Maklakiewicza. 11,57 Sygnał czasu z Warsz. Obs. Astr. 12,00 Hejnał z Krakowa. 12,03 Wiadom. meteor.-roln. 12,05 Przegląd teatralny. 12,15 13,15 **VI. Poranek muzyczny z cyklu „Symfonje Piotra Czajkowskiego"** (transm. z Filharm. Warsz.). Wyk.: ork. filharm. pod dyr. J. Ozimińskiego i T. Michałowicz (wiolonczela). I. 1) H. Berlioz: Karnawał Rzymski, uwertura, 2) E. Chabrier: Espana, rapsodja — wyk. ork., 3) C. Saint-Saens: Koncert wiolonczelowy — wyk. z tow. ork. T. Michałowicz. II. 4) Czajkowski: Symfonja VI „Patetyczna": a) Adagio, b) Allegro con grazia, c) Allegro molto vivace, d) Adagio lamentoso — wyk. orkiestra. W przerwie około godz. 13,00 Teatr Wyobraźni ze Lwowa. 14,00 Muzyka z płyt. 15,00 Porady weterynaryjne, udzieli Zygm. Olszański, lek. wet. 15,15 Osmański: kwiaty polskie, wiązanka z płyt. 15,22 Przegląd rynków produktów rolnych, wygł. St. Prus-Wiśniewski. 15,35 Piosenki w wyk. A. Dymszy (płyty). 15,45 Pogadanka z Krakowa. 16,00 Koncert solistów ze Lwowa 16,40 **Nowela ze zbioru „Polityka w lesie"** Bartkiewicza. 17,00 Koncert ork. mandolinistów Zw. Drukarzy pod dyr. S. Śnieckowskiego i B. Hertz (bajki). 17,35 „Magnes i Lalka", opowiadanie dla dzieci młodszych wygł. Stary Doktór. 17,50 „Człowiek człowiekowi wilkiem", odczyt z cyklu „Kultura życia codziennego", wygł. I. Lelewel-Friemanowa. 18,00 Koncert z Wilna. 18,45 „Studja akademickie a służba wojskowa", odczyt z cyklu „Życie młodzieży", wygł. A. Kawałkowski. 19,00 Program na dzień nast. 19,08 Wiadom. sport. lokalne. 19,13 Muzyka z płyt. 19,35 **„Od Tumskiej do Niemieckiej Góry", aud. z cyklu „Podróżujemy"**, wygł. J. Strzelecka. 19.55 **„Od chatki do chatki, od karczmy do karczmy"** (transm. do rozgłośni: austrjackich, czechosłowackich, finlandzkich, jugosłowiańskich, niemieckich, szwedzkich i węgierskich). Wyk.: A. Szlemińska, Marja Żabczyńska, Maurycy Janowski, Andrzej Bogucki, Stanisław Belski. Chór Fr. Wróbla. Dyryg. Tad. Sygietyński. 20,30 „Co czytać?" (powieści obce) omówi W. Rogowicz. 20,45 Dziennik wiecz. 20,55 „Jak pracujemy i żyjemy w Polsce". 21,00 **Loża Szyderców pod kier. J. Tuwina nadaje audycję p. t. „Święty Biurokracy"**. 21,30 Max Reger: „Warjacje na temat Mozarta" w wyk. ork. rozgłośni monachijskiej pod. dyr. Hansa Wintera (tr. z Monachjum). 22,00 Koncert reklamowy. 22,15 Wiadom. sport. ze wszystkich rozgłośni P. R. 22,30 **Koncert kompozytorski złożony z utworów L. M. Rogowskiego** w wyk. ork. symf. P. R. pod dyr. Kompozytora, z udz. N. Grudzińskiej (śpiew). 23.15 Wiadom. meteorol. dla komunik. lotniczej. 23,20—24,00 Koncert. ork. tan. P. R. pod dyr. Z. Górzyńskiego.

ROZGŁOŚNIA TORUŃSKA

9,00 Tr. z Warszawy. 9,55 Program na dzień bież. 10,00—12,05 Tr. z Warszawy i Krakowa. 12,05 Płyty. 12,15 Tr. z Warszawy. 14,00 **Koncert życzeń — radjosłuchacz ma głos. 15,00 „Urządzenie i organizacja rybołówstw rzecznych i jeziorowych na wodach otwartych"** — pogadanka rolnicza, wygł. inż. L. Sakowicz. 15,15 Z operetek (płyty). Zeller: „Sztygar" — podpourri. 15,22 Tr. z Warsz. 15,35 D. c. muz. operetkowej (płyty). Lehar: Frasquita — potpourri. 15,45—19,00 Tr. z Krakowa, Lwowa, Warszawy i Wilna. 19,00 Program na dz. nast. 19,08 Z oper (płyty). 1) Bizet: Fantazja z op. „Carmen", 2) Bizet: Arje z op. „Poławiacze Pereł" — P. Alcaide, 3) Gounod: Podpourri z op. „Faust", 4) Verdi: Arje z op. „Traviata" — M. Capsir. 19,35—19,50 Transm. z Warszawy. 19,55—22,00 Transm. z Warszawy. 22,00 Koncert reklamowy. 22,15 Wiadom. sport. ze wszystkich rozgłośni P. R. 22,30—24,00 Transm. z Warszawy.

ZAGRANICA

7,00 **Praga.** Koncert poranny. 8,30 **Brno.** Recital organowy. 9,15 **Praga.** Solo na klawesynie. 10,00 **Praga.** Kwartet salonowy. 10,00 **Wrocław.** Utwory Bacha i Haendla. 10,15 **Moskwa (Kom.).** Koncert symf. 11,00 **Praga.** Koncert radjoork. 11,30 **Monachjum.** Muzyka organowa i pieśni. 11,30 **Lipsk.** Utwory organowe Bacha. 11,30 **Koenigswusterhausen.** Utwory Bacha i Haendla. 11,45 **Wiedeń.** Koncert orkiestrowy. 12,00 **Wrocław.** Koncert południowy. 12,00 **Kopenhaga.** Muzyka popularna. 12,15 **Bratisława.** Koncert radjoork. 12,50 **Wiedeń.** Muzyka lekka. 13,50 **Paris P. T. T.** Poranek operowy. 14,40 **Wrocław.** Koncert rozrywk. orkiestry. 15,00 **Kopenhaga.** Koncert radjoorkiestry. 15,00 **Stockholm.** Muzyka lekka. 15,00 **Monachjum.** Kwartet cytrzystów. 15,35 **Wiedeń.** Kwartet fort. Dworzaka. 16,00 **Koszyce.** Muzyka lekka. 16,00 **Wrocław.** Koncert popołudn. 17,00 **Medjolan.** Muzyka tan. 17,00 **Rzym.** Koncert wokal.-instrumentalny. 17,30 **Koszyce.** Pieśni słowackie. 17,40 **Ryga.** Polscy soliści. Korwin-Szymanowska (śpiew) i W. Niemczyk (skrz.). 17,50 **Beromuenster.** Włoska muzyka operowa. 17,50 **Brno.** Koncert radjoork. 17,55 **Bratisława.** Film radjofoniczny. 18,00 **Berlin.** Wesołe popołudnie. 18,20 **Lipsk.** Wesołe melodje. 18,25 **Wrocław.** Obrazy z wystawy Mussorgskiego. 18,30 **Leningrad.** Koncert symfoniczny. 18,35 **Królewiec.** Muzyka popularna. 19,00 **Berlin.** „Królowa Maja" — Glucka. 19,05 **Praga.** „Wełtawa" — radjofilm. 19,05 **Hamburg.** Concerto grosso Haendla. 19,25 **Koenigswusterhausen.** Melodje majowe. 19,45 **Monachjum.** „Maj" — aud. muzyczno-wokalna. 19,50 **Beromuenster.** Wieczór ludowy. 20,00 **Bruksela flam.** Koncert z wystawy. 20,00 **Moskwa (WCSPS).** Koncert rozrywkowy. 20,00 **Frankfurt.** Wieczór melodyj operetk. 20,00 **Hamburg.** Wesoły wieczór. 20,00 **Koenigswust.** „Sport i Miłość" — komedja muz. J. Muellera. 20,00 **Kolonja.** Wieczór Wagnerowski. 20,30 **Wiedeń.** Wielkie potpourri wiosenne. 20,30 **Strasburg.** Wieczór alzacki. 20,30 **Lipsk.** Koncert wieczorny. 20,30 **Monte Ceneri.** Muzyka słowiańska. 20,35 **Budapeszt.** Koncert rozrywkowy. 20,35 **M. Ostrawa.** Muzyka lekka. 20,45 **Rzym.** „La citta rosa" — operetka Ranzata. 21,00 **Poste Parisien.** Music-hall. 21,00 **Medjolan.** „Mojżesz" — melodram. Rossiniego. 21,00 **Stockholm.** Muzyka kościelna. 21,00 **Radio Paris.** Koncert uroczysty. 21,30 **Monachjum.** Warjacje Regera na tem. Mozarta. 21,35 **Bukareszt.** Koncert radjoork. 22,00 **Stockholm.** Koncert wiecz. 22,25 **Kopenhaga.** Lekka muzyka rosyjska. 22,25 **Wiedeń.** Muzyka tan. 22,30 **Praga.** Muzyka jazzowa. 22,30 **Wrocław.** Muzyka taneczna. 22,30 **Monachjum.** Muzyka taneczna. 22,35 **Bratisława.** Muzyka cygańska. 22,40 **Strasburg.** Muzyka taneczna. 22,50 **Kolonja.** „Noc majowa" — aud. muzyczna. 23,00 **Koenigswust.** „Prosimy do tańca". 23,05 **Kopenhaga.** Muzyka tan. 23,25 **Budapeszt.** Muzyka tan. 23,50 **Wiedeń.** Muzyka wiedeńska. 24,00 **Sztutgart.** Koncert nocny.

Km. 2157/34. 4170

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Wejherowie rewiru I-go Józef Myszka, urzędujący przy ul. Pierackiego 13, na podstawie art. 676 i 679 k. p. c. obwieszcza, że w dniu 8 czerwca 1935 r. od godz. 10 przedpołudniem na sali posiedzeń Sądu Grodzkiego w Wejherowie, odbędzie się sprzedaż przez publiczną licytację nieruchomości zapisanej w księdze gruntowej Sądu Grodzkiego w Wejherowie, a mianowicie nieruchomości Dargolewo karta 1, stanowiącej własność Józefa i Marji małż. Kowalskich w Gnieźnie, ul. św. Michała nr. 29.

Nieruchomość powyższa ma obszaru według katastru 312.07.69 ha i składa się z domu dla właściciela, domów dla służby folwarcznej i budynków gospodarczych szczegółowo wymienionych w protokóle opisu z dnia 19. grudnia 1934 r. bez żywych i martwych inwentarzy.

Nieruchomość została oszacowana na sumę 136.420,— zł., cena zaś wywołania wynosi 102.315,— złotych.

Licytant przystępujący do przetargu powinien złożyć rękojmie w gotowiźnie w kwocie 13.642,— złotych, albo w takich papierach wartościowych bądź w książeczkach wkładkowych instytucyj, w których wolno umieszczać fundusze osób małoletnich i że papiery wartościowe przyjęte będą w wartości ¾ części ceny giełdowej.

Przy licytacji będą zachowane ustawowe warunki licytacyjne, o ile dodatkowem publicznem obwieszczeniem nie będą podane do wiadomości warunki odmienne.

Prawa osób trzecich nie będą przeszkodą do licytacji i przysądzenia własności na rzecz nabywcy bez zastrzeżeń, jeżeli osoby te przed rozpoczęciem przetargu nie złożą dowodu, że wniosły powództwo o zwolnienie nieruchomości lub jej części od egzekucji i że uzyskały postanowienie właściwego sądu, nakazujące zawieszenie egzekucji.

W ciągu ostatnich dwóch tygodni przed licytacją wolno oglądać nieruchomość w dni powszednie od godziny 8-ej do 18-ej, akta zaś postępowania egzekucyjnego można przeglądać w Sądzie.

Na podstawie art. 680 k. p. c. wzywam organa władzy publicznej i instytucje publiczne, powołane do zgłaszania należności z tytułu podatków i innych danin publicznych, aby najpóźniej w terminie licytacji zgłosiły zestawienie należności, należnych z powyższej nieruchomości, po dzień licytacji, pod rygorem utraty mogącego służyć z ustawy pierwszeństwa zaspokojenia.

Wejherowo, dnia 27 kwietnia 1935 r.

(—) Józef Myszka,
komornik Sądu Grodzkiego rewiru I.

I. Ogłoszenie

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonarjuszów Pomorskiej Elektrowni Krajowej „Gródek" Spółki Akcyjnej w Toruniu, odbędzie się w piątek dnia 31 maja 1935 r. o godz. jedenastej w Toruniu w lokalu Starostwa Krajowego Pomorskiego przy ulicy Mostowej nr. 11.

Porządek obrad: 1) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej oraz rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku strat i zysków za rok operacyjny 1934. 2) Udzielenie Zarządowi i Radzie Nadzorczej pokwitowania z wykonanych obowiązków. 3) Wybór członków Rady Nadzorczej na miejsce ustępujących. Wyboru członków Rady Nadzorczej dokonują właściciele akcyj Nr. 1—15 300 w miejsce członków przez nich wybranych, poza tem reszta Akcjonarjuszów i to w oddzielnem głosowaniu. 4) Wolne wnioski.

Zgłoszenia dodatkowe do porządku obrad winny być dokonane przez conajmniej 1/10 kapitału zakładowego nie później jak 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

Prawo uczestniczenia w Walnem Zgromadzeniu przysługuje Akcjonarjuszom, którzy przynajmniej 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia złożą w biurze Spółki swoje akcje lub dowód złożenia akcyj u notarjusza lub w krajowej instytucji kredytowej, podający wartość nominalną i numery złożonych akcyj i stwierdzający, że akcje te nie zostaną wydane przed ukończeniem Walnego Zgromadzenia.

Pomorska Elektrownia Krajowa „Gródek"
Spółka Akcyjna
Zarząd:
(—) Inż. A. Hoffmann.

Km. 1869/34. 4171

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego rewiru I. Józef Myszka, urzędujący w Wejherowie przy ul. Pierackiego nr. 13 obwieszcza, że na dzień 6 czerwca 1935 r. od godz. 9 przed południem został wyznaczony termin do opisu i oszacowania nieruchomości Zakrzewo karta 21 położonej w Zakrzewie powiatu Morskiego — własność Alberta i żony Teresy Bork zamieszkałych w Labuhn, pow. Lauenburg (Niemcy).

W związku z powyższem na zasadzie art. 668 § 2 k. p. c. wzywa się wszystkie osoby i urzędy, aby przed ukończeniem opisu zgłosiły swoje prawa do wyżej wymienionej nieruchomości lub jej przynależności, jeżeli prawa stanowią przeszkodę do prowadzenia egzekucji.

Wejherowo, dnia 1 maja 1935 r.

(—) Józef Myszka,
komornik Sądu Grodzkiego rewiru I.

Km. 2071/34. 4167

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego rewiru I. Józef Myszka, urzędujący w Wejherowie przy ul. Pierackiego nr. 13 obwieszcza, że na dzień 23 maja 1935 r. od godz. 9 przed południem został wyznaczony termin do opisu i oszacowania nieruchomości Zakrzewo karta 30 położonej w Zakrzewie powiatu morskiego — własność małż. Józefa i Anny Okroj, zamieszkałych w Zakrzewie.

W związku z powyższem na zasadzie art. 668 § 2 k. p. c. wzywa się wszystkie osoby i urzędy, aby przed ukończeniem opisu zgłosiły swoje prawa do wyżej wymienionej nieruchomości lub jej przynależności, jeżeli prawa stanowią przeszkodę do prowadzenia egzekucji.

Wejherowo, dnia 2 maja 1935 r.

(—) Józef Myszka,
komornik Sądu Grodzkiego rewiru I.

OBWIESZCZENIE.

Dnia 15 maja 1935 r. o godzinie 10 odbędzie się w Inspektoracie Straży Granicznej w Gdyni, Morska 73, publiczna licytacja zużytych części i ogumienia od samochodu i motocykli.

Informacje wstępne można otrzymać na miejscu.

Inspektor Straży Granicznej.

Zlecenie Nr. 312. 4172

UBEZPIECZALNIA SPOŁECZNA W GDYNI
z tymcz. siedz. w WEJHEROWIE

podaje do wiadomości, że przystępuje do zamiany **tymczasowych legitymacyj ubezpieczeniowych** na **stałe legitymacje ubezpieczeniowe.**

W związku z powyższem, **winni** ubezpieczeni **złożyć** w biurach Ubezpieczalni Społecznej w Gdyni:

1) **w Gdyni,** przy Skwerze Kościuszki od godz. 8-mej do 18-tej;

2) **w Wejherowie,** ul. Pucka 11 — od godz. 8-ej do 18-tej przy okienku 2 na I. piętrze;

3) **w Kartuzach,** ul. 3 Maja — we środy i soboty od 8-ej do 15-tej;

4) **w Pucku,** ul. Prezydenta — we wtorki i piątki od 8-ej do 15-tej:

a) tymczasową legitymację ubezpieczeniową, na której należy podać dokładny adres ubezpieczonego,
b) kartę ubezpieczeniową ZUPU za czas przed 1. I. 1934 r., uzupełnioną dokładnemi datami z prac do końca 1933 r.,
c) fotografje w rozmiarze 45×63 mm.:
   1. ubezpieczonego,
   2. uprawnionych do świadczeń członków rodziny, którzy ukończyli 14 rok życia.

Fotografje muszą być wykonane na białem tle bez nakrycia głowy. Na odwrotnej stronie fotografji należy podać:

1. nr. legitymacji ubezpieczeniowej,
2. imię i nazwisko osoby uprawnionej (uwidocznionej na zdjęciu),
3. czy osoba uwidoczniona na zdjęciu jest ubezpieczonym (ą) czy członkiem rodziny,
4. stosunek pokrewieństwa (żona, syn, córka, matka, itp.).

O terminie i sposobie wydawania stałych legitymacyj ubezpieczeniowych Ubezpieczalnia zawiadomi zainteresowanych za pomocą komunikatu w w prasie.

Do czasu wydania stałych legitymacyj ubezpieczeniowych, lekarze domowi Ubezpieczalni będą udzielać pomocy lekarskiej na podstawie poświadczenia pracodawcy. 4177

Km. 147/35. 4168

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego rewiru I. Józef Myszka, urzędujący w Wejherowie przy ul. Pierackiego nr. 13 obwieszcza, że na dzień 29 maja 1935 r. od godz. 9 przed południem został wyznaczony termin do opisu i oszacowania nieruchomości Wejherowo, karta 21, położonej w Wejherowie przy ul. Strzeleckiej — własność Antoniego i Anastazji Zelonków w Wejherowie.

W związku z powyższem na zasadzie art. 668 § 2 k. p. c. wzywa się wszystkie osoby i urzędy, aby przed ukończeniem opisu zgłosiły swoje prawa do wyżej wymienionej nieruchomości lub jej przynależności, jeżeli prawa stanowią przeszkodę do prowadzenia egzekucji.

Wejherowo, dnia 1 maja 1935 r.

(—) Józef Myszka,
komornik Sądu Grodzkiego rewiru I.

OGŁOSZENIE PRZETARGU.

Rada Portu i Dróg Wodnych w Gdańsku ogłasza niniejszem publiczny przetarg na dostawę:

400 m^3 żwiru przesianego,
80 m^3 żwiru drogowego,
40 m^3 żwiru na promenadę

dla Urzędu Budownictwa Portowego w Nowymporcie. Warunki przetargu można otrzymać z Kasy Głównej Rady Portu, Gdańsk, Neugarten 28/29 za uprzednią opłatą 2,— G. i zwrotem kosztów przesyłki. Rozpatrywane w terminie otwarcia ofert będą tylko oferty, do których dołączony został dowód Kasy Głównej Rady Portu co do złożonego w myśl rozdz. B „Szczegółowych warunków" wadjum.

Termin otwarcia ofert: 16 maja 1935 o godz. 10.
Termin przydziału: 4 tygodnie.

Gdańsk, dnia 30 kwietnia 1935 r. 4179

Rada Portu i Dróg Wodnych w Gdańsku.

OGŁOSZENIE.

Urząd Wojewódzki w Toruniu ogłasza nieograniczony przetarg na budowę wału ochronnego nad Wisłą pod Chełmnem.

Budowa składa się z wykonania nasypu wału na długości 6 km. o kubaturze około 500.000 m^3 przy odległości transportu mas około 400 m.

Projekt techniczny będzie wyłożony do wglądu w Urzędzie Wojewódzkim od 5 maja br. w godzinach 9—12. Ślepe kosztorysy i szczegółowe warunki przetargu w cenie 5 zł. można nabywać w Urzędzie Wojewódzkim.

Oferty na wykonanie budowy wału należy składać do Urzędu Wojewódzkiego do dnia 25 maja br. Do oferty winien być dołączony kwit ze złożonego do Kasy Skarbowej w Toruniu do dyspozycji Urzędu Wojewódzkiego wadjum w wysokości 2 proc. od sumy oferowanej.

Urząd Wojewódzki zastrzega sobie wybór oferenta. Otwarcie ofert nastąpi dnia 27 maja br.

Za Wojewodę:
(—) Ceceniowski,
Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Reform Rolnych.
Zlecenie Nr. 274/IX 4137

DRUGIE OGŁOSZENIE.

Zarząd „Morze Północne", Polskie Towarzystwo dla połowu śledzi, Sp. Akc. zawiadamia, że w dniu 15 maja 1935 r. o godz. 12-tej w kancelarji notarjusza S. T. Janickiego w Gdyni przy ul. Abrahama nr. 25 odbędzie się Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonarjuszy z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie. 2) Wybór przewodniczącego Zebrania. 3) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej za rok 1933/34. 4) Zatwierdzenie bilansu oraz rachunku strat i zysków za rok 1933/34. Udzielenie absolutorjum Zarządowi i Komisji Rewizyjnej. 6) Sprawa dalszej egzystencji Spółki. 7) Wybór Zarządu. 8) Wybór Komisji Rewizyjnej. 9) Wolne wnioski.

Zlecenie Nr. 305. 4064

Do akt. Nr. Km. 528. 863/35. 4176

OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Gdyni rew. II-go J. Penk zamieszkały w Gdyni, ul. Leśna 3 na zasadzie art. 602 k. p. c. ogłasza, że w dniu 6 maja 1935 r. o godz. 11 w Gdyni, ul. Olszyńska nr. 5 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości, a mianowicie: 1 wozu samochodu ciężar. marki „Chevrolet", nast. o godz. 12-tej przy ul. Świętojańskiej 69: 1 bufetu dębowego, ciemny do jadalni, 1 kredens dębowy ciemny do jadalni, 1 zegar stojący dębowy, 1 kanapa z obudowaniem. oszacowanych na łączną sumę zł. 1.700, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym. Licytacja rozpocznie się od pół ceny oszacowania.

Gdynia, dnia 2 maja 1935 r.

Komornik:
(—) Józef Penk.

Numer akt: Km. 217/35. 4133

WEZWANIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Toruniu rewiru I-go Józef Kozak, mający kancelarję w Toruniu, ul. Kościuszki nr. 9 podaje do publicznej wiadomości, że dnia 24 maja 1935 r. o godz. 10-tej przystąpi do opisu i oszacowania nieruchomości Toruń, Stare Miasto, karta 442, położonej w Toruniu. przy ul. Szerokiej 40, do której skierowana została egzekucja w poszukiwaniu wierzytelności w kwocie zł. 3.915.30, przypadającej wierzycielce Dobrzenieckiej Czesławie od dłużnika Dobrzenieckiego Zygmunta i wzywa wszystkie osoby, nieuczestniczące w postępowaniu, aby przed ukończeniem opisu zgłosiły swoje prawa do wymienionej nieruchomości lub jej przynależności, jeżeli prawa tych osób stanowią przeszkodę do egzekucji.

Toruń, dnia 23 kwietnia 1935 r.

(—) Kozak,
komornik Sądu Grodzkiego. Rewiru I-go.

Ubezpieczalnia Społeczna w Bydgoszczy

zawiadamia, że na podstawie § 43 rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 28. 12. 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 103, poz 818) **będzie wydawać ubezpieczonym, w czasie od 6 maja do 20 czerwca rb. stałe legitymacje,** za zwrotem legitymacyj tymczasowych.

W związku z powyższem **ubezpieczeni**, w celu otrzymania legitymacyj stałych, **winni w wymienionym czasie złożyć** w Ubezpieczalni Społecznej w Bydgoszczy, ul, Dr. E. Warmińskiego **3 fotografje:**

a) ubezpieczonego,
b) uprawnionych do świadczeń członków rodziny, w myśl art. 111 i 112 ustawy z dnia 28. 3. 1933 r., którzy ukończyli 14 rok życia.

Każda fotografja wykonana na białem tle, bez nakrycia głowy, winna mieć rozmiar 4,5 x 6 c/m. **na odwrotnej stronie fotografji należy wyraźnie napisać:**

a) Nr. legitymacji tymczasowej (o ile ją ubezpiecz. odebrał) następnie
b) nazwisko i imię danej osoby
c) datę urodzenia (dzień, miesiąc, rok)
d) stopień pokrewieństwa (mąż, żona, córka, syn i t. p.)

Legitymacje, po złożeniu fotografji będą wydane w ciągu kilku dni. Ubezpieczeni zamieszkali w mieście: Szubinie. Nakle, Wyrzysku i Sępólnie mogą złożyć fotografje w Punktach Kontrolnych Ubezpieczalni Społecznej w tych miastach, zamieszkali natomiast w powiatach: bydgoskim. szubińskim, wyrzyskim i sępoleńskim nadeślą fotografje do Ubezpieczalni Społecznej w Bydgoszczy.

Do czasu otrzymania stałych legitymacyj ubezpieczeniowych ubezpieczeni oraz uprawnieni do świadczeń członkowie ich rodzin będą korzystać z pomocy lekarskiej i świadczeń Ubezpieczalni na podstawie zaświadczenia pracodawcy o stosunku najmu pracy (służbowym) i wysokości wynagrodzenia.— Zaświadczenie pracodawcy jest ważne na okres dwuch tygodni, licząc od dnia jego wystawienia.

Nowo zgłoszeni pracownicy winni jednocześnie ze zgłoszeniem łącznie z form. Nr. 1 (zgłoszenie o wstąpieniu do pracy) przedłożyć fotografję ubezpieczonego oraz członków jego rodziny.—

Pracownicy umysłowi, którzy przed 1. stycznia 1934 r. byli ubezpieczeni w dawnych Zakładach Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych, obowiązani są przy odbiorze legitymacji stałej zwrócić kartę ubezpieczeniową wydaną przez te Zakłady.—

Pomoc lekarska i świadczenia po 20. czerwca rb. będą udzielane jedynie na podstawie legitymacji Ubezpieczeniowej.

Ubezpieczalnia Społeczna dla informacji podaje, że Zakład Fotograficzny. W. Wojucki, Bydgoszcz, ul. Gdańska 57 i Sniadeckich 29 oferuje fotografje w/g opisanego wzoru i wielkości za 1 szt. 40 gr. a za 3 fotografje (z jednej kliszy) 60 gr

UBEZPIECZALNIA SPOŁECZNA W BYDGOSZCZY.

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Chełmży Franciszek Gramowski, mający kancelarję w Chełmży, ul. Dworcowa nr. 8 na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 7 maja 1935 o godz. 10-tej w Chełmży, ul. Rynek, odbędzie się pierwsza licytacja ruchomości, należących do Heleny Lemlein, składających się z mebli, jak: kanapy, fotele, krzesła, fortepian, skrzydło, obrazy, szafki, bufet, kredens, dywany, maszyna do pisania, szafa, regały, żelazna szafa do pieniędzy, około 450 litrów octu naturalnego, 7 beczek używanych od 100 — 300 litrów, 23 stojaki do przeróbki octu, 23 węborki. 3 kufy do octu, 1 waga decymalna, 2 kufy do denaturatu, 2 aparaty do odciągania lemonjady, 1 motor gazowy, 1 pompa, 1 wanna, 4 kamienne garnki duże, 1 ręczny wózek, 150 butelek do lemonjady, 1 biurko, 1 stół, 1 krzesło i inne przedmioty.

Oszacowanie nastąpi przy licytacji. Ruchomość można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Chełmża, dnia 2 maja 1935 r.

(—) Gramowski, komornik.

Rep. 416/35. 4123

OBWIESZCZENIE.

W postępowaniu upadłościowem nad majątkiem firmy „Galwana", Tow. Akc. w Bydgoszczy ma nastąpić podział końcowy. Masa posiada do dyspozycji kwotę 8.838 zł. 42 gr., z której należy uwzględnić wierzytelności kategorji pierwszej w kwocie 27.787 zł. 73 gr.

Spis uwzględnić się mających wierzytelności wyłożono do wglądu w sekretarjacie Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy, pokój nr. 5.

Bydgoszcz, ul. Gdańska, dn. 17 kwietnia 1935 r.

(—) Adw. dr. Stanisław Kaszyński,
zarządca upadłości. 4162

3. N. 1c/29. 4154

UCHWAŁA.

W sprawie upadłościowej firmy H. Grabowski w Grudziądzu na wniosek zarządcy masy adwokata Piotra Jazłowińskiego, zwołuje się walne zgromadzenie wierzycieli na dzień 26 czerwca 1935 r. godzina 10 przed Sądem Grodzkim w Grudziądzu, pokój nr. 2.

Porządek obrad: Powzięcie uchwały co do sprzedaży realności względnie śpichrza przy ulicy Śpichrzowej nr. 59.

Grudziądz, dnia 30 kwietnia 1935 r.

Sąd Grodzki.

Zlecenie Nr. 370/GR.

Sygnatura: 644/35. 4153

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Grudziądzu, III rewiru, Wojciech Janowski, mający kancelarję w Grudziądzu, ul. Legjonów nr. 15 na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 4 maja 1935 r. o godz. 10-tej w Grudziądzu, ul. Chełmińska nr. 26 odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do Jana Czaplickiego, składających się z: 1 maszyny do szycia „Singer", oszacowanej na łączną sumę zł. 600.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Grudziądz, dnia 1 maja 1935 r.

Komornik:
(—) Wojciech Janowski.

Nr. akt: Km. 1427/34.

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.

Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy rewiru III Kapuściński Stefan, mający kancelarję w Bydgoszczy ,ul. Śniadeckich nr. 21 na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 6 maja 1935 r. o godz. 13,15 w Bydgoszczy, ul. Długa nr. 25 odbędzie się licytacja ruchomości, składających się z 5 gramofonów, 2 małych trąbek oraz 2 berefonów, oszacowanych na łączną sumę zł. 1.040. Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Bydgoszcz, dnia 2 maja 1935 r.

Komornik: (—) Kapuściński.

123/8 K.

OBWIESZCZENIE O LICYTACJI RUCHOMOŚCI.

Nr. akt: Km. 1512/35.

Komornik Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy rewiru I. Kazimierz Tustanowski, mający kancelarję w Bydgoszczy, ul. Śniadeckich nr. 7 na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 8 maja 1935 r. o godz. 10,30 w Bydgoszczy, pl. Wejsenhoffa nr. 7 odbędzie się pierwsza licytacja ruchomości należących do Natalji Letkowej, składających się z pianina oraz mebli, oszacowanych na łączną sumę zł. 925.

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Bydgoszcz, dnia 2 maja 1935 r.

Komornik: (—) R. Tustanowski.

122/8 K.

OGŁOSZENIA:

wiersz milimetrowy na stronie 7-łamowej	0.20 zł
w tekście na pierwszej stronie	1.00 zł
w tekście na drugiej i trzeciej stronie	0.80 zł
w tekście na dalszych stronach	0.50 zł

Drobne za słowo 15 gr. Pierwsze słowo i wyrazy tłustym drukiem liczymy podwójnie.
Za ogłoszenia sądowe i urzędowe w drobnym składzie 25% drożej.
Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% zniżki.
Komunikaty 50 gr za wiersz.
Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeż. miejsca 20% nadwyżki.

W Gdańsku za wiersz milim. na stronie 7-łamowej	15 fen.
„ „ „ „ „ „ 4-łamowej	50 fen.
„ „ drobne za słowo 5 fen. — tytułowe	10 fen.

ABONAMENT MIESIĘCZNY WYNOSI:

W ekspedycji miejscowych agencyj	2.50 zł
Z odnoszeniem do domu	2.80 zł
Przez pocztę z odnoszeniem do domu	2.89 zł
Pod opaską	4.50 zł
W Gdańsku przez pocztę 2.32 gd; przez gońca	2.00 gd
„ „ z odbieraniem w administracji wprost	1.75 gd
Zagranicę	4.00 gd

W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie, strajki) Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma.

Redaktor odpowiedzialny: Witold Mężnicki, Toruń, ul. Mickiewicza 34.

UWAGI:

Ogłoszenia drobne przyjmujemy wyłącznie za gotówkę. Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 10 słów. Ogłoszenia drobne przyjmujemy jedynie do 50 słów, powyżej — liczymy według rozmiaru. Zastrzeżeń miejsca dla ogłoszeń drobnych nie przyjmujemy, dla innych tylko wówczas, gdy za takie zastrzeżenie zostanie zapłacona przewidziana w cenniku 20% nadwyżka. Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia, nie upoważniają do żądania zwrotu gotówki, ani też nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia. Uzasadnione reklamacje będą uwzględniane o ile zostaną wniesione do dni 8-miu od daty ukazania się ogłoszenia, lub od daty otrzymania rachunku. Przy sądowem ściąganiu należności rabat upada. Za terminowy druk i przepisane miejsce ogłoszenia Administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny za sprawy W. M. Gdańska: Wilhelm Grimsmann, Gdańsk, Kassubischer Markt 21, I. p. — Redaktor odpowiedzialny na Bydgoszcz: Wacław Górnicki, Bydgoszcz, ul. Marsz. Focha 12. — Redaktor odpowiedzialny na Gdynię: Józef Dobrostański, Gdynia, ul. Kujawska. — Redaktor odpow. na Grudziądz: Wacław Gańcza, Grudziądz, ul. Sienkiewicza 90. — Redaktor odpowiedzialny na Tczew: Lubomski Wacław, Tczew, ul. Kościuszki 1.

Wydawca: Pomorska Spółdzielnia Wydawnicza w Toruniu. Za ogłoszenia odpowiada Administracja. Czcionkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu.